ՊԱՏԱՐԱԳԱՄԱՏՈՅՑ
ԸՍՏ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Ա. ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ
1. ԿԱՆՈՆ ԶԳԵՍՏԱՒՈՐԼՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻՉ ՔԱՀԱՆԱՅԻ

Յորժամ կամիցի քահանայն պատարագ մատուցանել, պարտի այսպէս խորհրդաբար զգեստաւորիլ: Մտցէ քահանայն յաւանդատունն հանդերձ սարկաւագօք եւ դպրօք, եւ նախ զգեցեալ սարկաւագացն եւ այլ պաշտօնէից, ասասցեն Սաղմոս ՃԼԱ տուն առ տուն:

Սաղմոս Հանդերձի

Քհ -Ալէլուիա, ալէլուիա: Քահանայք Քո զգեցցին զարդարութիւն, եւ սուրբք Քո ցնծալով ցնծասցեն:
Սրկ -Յիշեա՛ Տէր զԴաւիթ եւ զամենայն հեզութիւն նորա:
Քհ -Որպէս երդուաւ Տեառն, եւ ուխտս եդ Աստուծոյ Յակոբայ:
Սրկ -Թէ ո՛չ մտից ի յարկս տան իմոյ, եւ թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոց:
Քհ -Թէ տաց քուն աչաց իմոց, կամ նինջ արտեւանաց իմոց, կամ հանգիստ իրանաց իմոց, մինչեւ գտից զտեղի յարկի Տեառն Աստուծոյ Յակոբայ:
Սրկ -Ահա՛ լուաք զՆմանէ յԵփրաթայ, եւ գտաք զՆա ի դաշտս մայրեաց:
Քհ -Մտցուք ի յարկս Նորա, երկիրպագցուք ի տեղւոջ ուր կացեալ են ոտք Նորա:
Սրկ -Արի՛, Տէր, ի հանգիստ Քո, Դու եւ տապանակ կտակի սրբութեան Քոյ:
Քհ -Երիցունք Քո զգեցցին զարդարութիւն եւ սուրբք Քո ցնծալով ցնծասցեն:
Սրկ -Վասն Դաւթի սիրելւոյ Քոյ, մի դարձուցաներ զերեսս Քո յօծելոյ Քումմէ:
Քհ -Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ եւ ո՛չ ստեաց նմա, ի պտղոյ որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ նորա:
Սրկ -Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս Իմ, եւ զվկայութիւնս Իմ զոր ուսուցից նոցա:
Քհ -Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտենից յաթոռ քո:
Սրկ -Հաճեցաւ Տէր ընդ Սիոն, եւ ընտրեաց բնակել ի նմա, ասէ. Այս է հանգիստ Իմ յաւիտեանս յաւիտենից, ի սմա բնակեցայց զի հաճեցայ ընդ սա:
Քհ -Զայրիս սորա օրհնելով օրհնեցից, եւ զաղքատս սորա լցուցից հացիւ:
Սրկ -Երիցանց սորա զգեցուցից զփրկութիւն, եւ սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն:
Քհ -Անդ ծագեցից զեղջիւր ի Դաւիթ, պատրաստ արարից զճրագ օծելոյ Իմոյ:
Սրկ -Թշնամեաց նորա զգեցուցից զամօթ, եւ ի վերայ նորա ծաղկեսցի սրբութիւն Իմ:
Քհ -Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ.
Սրկ -Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սարկաւագն քարոզեսցէ:

Սրկ -Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք: Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ ի Տեառնէ, զի զողորմութեան զշնորհս Իւր արասցէ ի վերայ մեր. ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցուսցէ եւ ողորմեսցի:

Աղօթք առանձնական պատարագիչ քահանային, յառաջ քան զգեստաւորելն
Եւ քահանայն ասասցէ երկոտասան «Տէր ողորմեայս» եւ զաղօթս զայս:

Քհ -(ի ծածուկ) Որ զգեցեալ ես զլոյս որպէս հանդերձ, Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս: Անճառելի խոնարհութեամբ յերկրի երեւեցար եւ ընդ մարդկան շրջեցար:
Որ եղեր Քահանայապետ յաւիտենից ըստ կարգին Մելքիսեդեկի եւ զարդարեցեր զեկեղեցի Քո սուրբ: Տէր ամենակալ, որ պարգեւեցեր մեզ զնոյն զերկնային հանդերձ զգենուլ, արժանի արա՛ եւ զիս ի ժամուս յայսմիկ զանպիտան

ծառայս Քո, որ համարձակիմ եւ մերձենամ ի նոյն հոգեւոր պաշտօն փառաց Քոց: Որպէս զի զամենայն ամբարշտութիւնս մերկացայց, որ է հանդերձ պղծութեան, եւ զարդարեցայց լուսով Քով: Ընկեա՛ յինէն զչարիս իմ, եւ թօթափեա՛ զյանցանս իմ. որպէս զի արժանի եղէց հանդերձեալ լուսոյդ առ ի Քէն:

Շնորհեա՛ ինձ քահանայական փառօք մտանել ի պաշտօն սրբութեանց Քոց ընդ այնոսիկ որք անմեղութեամբ պահեցին զպատուիրանս Քո. զի եւ ես պատրաստ գտայց երկնաւոր առագաստիդ ընդ իմաստուն կուսանսն փառաւորել զՔեզ, Քրիստո՛ս, որ բարձեր զմեղս ամենեցուն:

Զի Դու ես սրբութիւն անձանց մերոց եւ Քեզ՝ բարերարիդ Աստուծոյ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Աղօթք ի վերայ հանդերձից

Եւ մատուցեալ կիսասարկաւագացն զգեցուսցեն զհանդերձսն ասելով վասն իւրաքանչիւրոցն.

Սրկ -Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք. ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛:

Քահանայն խաչակնքելով ի վերայ իւրաքանչիւրոցն ասասցէ:

Քհ -Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Նախ դիցէ քահանայն զխոյրն ի գլուխ իւր ասելով:

ՍԱՂԱՒԱՐՏԻՆ

Դի՛ր, Տէր, սաղաւարտ փրկութեանն ի գլուխ իմ՝ զնշան խաչի Քո, պատերազմել ընդ զօրութիւնս թշնամւոյն, շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՇԱՊԿԻՆ

Զգեցո՛ ինձ Տէր հանդերձ փրկութեան եւ պատմուճան ուրախութեան, եւ շուրջ պատեա՛ զզգեստովս փրկութեան, շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՓՈՐՈՒՐԱՐԻՆ

Զգեցո՛, Տէր, պարանոցի իմոյ զարդարութիւն, եւ սրբեա՛ զսիրտ իմ յամենայն աղտեղութենէ մեղաց, շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԳՕՏԻՈՅՆ

Շուրջ պատեսցէ՛ կամար հաւատոյ զմէջս սրտի իմոյ եւ մտացս եւ շիջուսցէ ի սոցանէ զխորհուրդս աղտեղիս, եւ զօրութիւն շնորհաց Քոց յամենայն ժամ բնակեսցէ՛ ի սոսա, շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԲԱԶՊԱՆԻՆ ՅԱՋ ՁԵՌԻՆ

Տո՛ւր Տէր զօրութիւն աջոյ ձեռին իմոյ, եւ լուա՛ զամենայն աղտեղութիւնս իմ, որպէս զի կարող լինիցիմ սպասաւորել Քեզ անախտութեամբ հոգւոյ եւ մարմնոյ, շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԲԱԶՊԱՆԻՆ ՅԱՀԵԱԿ ՁԵՌԻՆ

Տո՛ւր Տէր զօրութիւն ձախոյ ձեռին իմոյ, եւ լուա՛ զամենայն աղտեղութիւնս իմ, որպէս զի կարող լինիցիմ սպասաւորել Քեզ անախտութեամբ հոգւոյ եւ մարմնոյ,

շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՎԱԿԱՍԻՆ

Զգեցո՛, Տէ՛ր, պարանոցի իմոյ զարդարութիւն, եւ սրբեա՛ զսիրտ իմ յամենայն աղտեղութենէ մեղաց, շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ՆԱՓՈՐՏԻՆ՝ որ է Շուրջառ

Տէր ողորմութեամբ Քով զգեցո՛ ինձ զգեստ պայծառ եւ պարսպեա՛ ընդ դէմ ներգործութեան չարին, զի արժանի եղէց փառաւորել զՔո փառաւորեալ անունդ, շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԹԱՇԿԻՆԱԿԻՆ

Սրբեա՛ Տէր զձեռս իմ յամենայն աղտեղութենէ մեղաց: Շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Պատարագիչն յետ զգեստաւորելոյ սրբազան զգեստուքն ասասցէ.

Քհ -Ցնծասցէ՛ անձն իմ ի Տէր, զի զգեցոյց ինձ հանդերձ փրկութեան եւ պատմուճան ուրախութեան. իբրեւ փեսայի եդ ինձ պսակ, եւ որպէս զհարսն զարդու զարդարեաց զիս, շնորհօք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Շարական հանդերձի

Այն պահու՝ յորժամ պատարագիչն առանձնանայ յաւանդատանն, հանդերձ սարկաւագօք, վասն զգեստաւորելոյ, դպրաց դասն յոտնկայս, ի փոքր ատենի եկեղեցւոյն սկսանիցին զշարականն զգեստաւորելոյ «զԽորհուրդ Խորին» ի ձայն:

Խորհուրդ խորին, անհաս անսկիզբն, որ զարդարեցեր զվերին պետութիւնդ, ի յառագաստ անմատոյց լուսոյն, գերապանծ փառօք՝ զդասս հրեղինաց:

Անճառահրաշ զօրութեամբ, ստեղծեր զԱդամ պատկեր տիրական. եւ նազելի փառօք զգեստաւորեցեր ի դրախտն Ադենի տեղի բերկրանաց:

Չարչարանօք Քո Սուրբ Միածնիդ, նորոգեցան արարածք ամենայն, եւ վերստին մարդն անմահացաւ զարդարեալ ի զգեստ անկողոպտելի:

Անծրեւածին բաժակ հրահոսան, որ հեղար յառաքեալսն ի սուրբ վերնատունն. հեղ եւ ի մեզ Հոգիդ Սուրբ Աստուած, ընդ պատմուճանին զՔո զիմաստութիւնդ:

Տան Քում վայելէ սրբութիւն, որ զգեցար զվայելչութիւն, սրբութիւն փառաց ընդ մէջ Քո ածեալ, պատեա՛ զմէջս մեր ճշմարտութեամբ:

Որ զարարչագործ բազուկս Քո տարածեցեր ընդդէմ աստեղաց. հաստատեա՛ զբազուկս մեր կարողութեամբ, համբարձմամբ ձեռաց առ Քեզ միջնորդիլ:

Իիսմամբ թագ ի գլուխ, պատեսցես զմիտս եւ զզգայարանս, խաչանիշ ուրարմամբ ըստ Ահարոնի. ծաղկեալ յոսկեթել ի զարդ խորանիս:

Ռամից բոլորից տիրապէս աստուածպետական, նափորտապատ սիրով զմեզ զգեստաւորեցեր, Քում սուրբ խորհրդոյդ լինել սպասաւոր:

Թագաւոր երկնաւոր զեկեղեցի Քո անշարժ պահեա՛, եւ զերկրպագուս անուանդ Քում պահեա՛ ի խաղաղութեան:

2. ԼՈՒԱՑՈՒՄՆ

Սաղմոս լուացման

Քահանայն հանդերձ սարկաւագօք եկեսցէ առաջի բեմին եւ մինչ դպիրք շարունակեն երգել զշարականն զգեստաւորելոյ, պատարագիչն լուասցէ զձեռս ասելով ի ծածուկ սաղմոս ԻԵ: Եթե եպիսկոպոս իցէ պատարագիչն, ասասցէ ի ձայն:

Քհ -Ալէլուիա, ալէլուիա. Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ եւ շուրջ եղէց զսեղանով Քով, Տէ՛ր:

Սրկ -Դատ արա՛ ինձ, Տէր, զի ես յամբծութեան իմում գնացի, ի Տէր յուսացայ զի մի՛ եղէց հիւանդ:

Քհ -Փորձեա՛ զիս, Տէ՛ր, եւ քննեա՛ զիս, փորձեա՛ զերիկամունս իմ եւ զսիրտ իմ:

Սրկ -Ողորմութիւն Քո, Տէր, առաջի աչաց իմոց, եւ հաճոյ եղէց ճշմարտութեան Քում:

Քհ -Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, եւ ընդ անօրէնս ես ոչ մտից:

Սրկ -Ատեցի ես զժողովս չարաց, եւ ընդ ամբարիշտս ես ոչ նստայց:

Քհ -Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, եւ շուրջ եղէց զսեղանով Քով, Տէ՛ր:

Սրկ -Լսել ինձ զձայն օրհնութեան Քոյ, եւ պատմել զամենայն սքանչելիս Քո:

Քհ -Տէ՛ր, սիրեցի զվայելչութիւն տան Քո, եւ զտեղի յարկի փառաց Քոց:

Սրկ -Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն իմ, եւ մի՛ ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ:

Քհ -Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են, եւ աջ նոցա լի է կաշառօք:

Սրկ -Ես յամբծութեան իմում գնացի, փրկեա՛ զիս, Տէ՛ր, եւ ողորմեա՛ ինձ:

Քհ -Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան:

Սրկ -Յեկեղեցիս մեծս օրհնեցից զՔեզ:

Քհ -Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ.

Սրկ -Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Քհ -Եվ վասն սրբուհւոյ Աստուածածնի բարեխօսութեան, Տէ՛ր, ընկա՛լ զաղաչանս մեր եւ կեցո՛ զմեզ:

Սրկ -Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի եւ գթացեալ կեցուսցէ զարարածս Իւր: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛:

Աղօթք Բարեխօսութեան

Քհ -Ընկա՛լ, Տէ՛ր, զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին՝ անարատ ծնողի Միածնի Որդւոյ Քոյ, եւ աղաչանօք ամենայն սրբոց Քոց. եւ որոց այսօր է յիշատակ (կամ աւուրս շնորհիւ). լուր մեզ, Տէ՛ր, եւ ողորմեա՛, ներեա՛, քաւեա՛ եւ թո՛ղ զմեղս մեր: Արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել զՔեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Խոստովանութիւն

Եւ դարձեալ առ ժողովուրդն ասասցէ:

Մեղայ Աստուծոյ: Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ եւ սրբուհւոյ Աստուածածնին, եւ առաջի ամենայն սրբոց, եւ առաջի ձեր, հա՛րք եւ եղբա՛րք, զամենայն մեղս, զորս գործեալ եմ. քանզի մեղայ խորհրդով, բանիւ եւ գործով, եւ ամենայն մեղօք, զոր գործեն մարդիկք. մեղա՛յ, մեղա՛յ: Աղաչեմ զձեզ, խնդրեցէ՛ք վասն իմ յԱստուծոյ զթողութիւն:

Աղօթք վասն թողութեան

Ժամօրհնողն կամ աւագագոյնն ի քահանայից ասասցէ:

Ժամօրհնող -Ողորմեսցի՛ քեզ Աստուած հզօրն եւ թողութիւն շնորհեսցէ ամենայն յանցանաց քոց՝ անցելոյն եւ այժմուս եւ յառաջիկայէն փրկեսցէ՛ եւ հաստատեսցէ՛ յամենայն գործս բարիս, և հանգուսցէ զքեզ ի հանդերձեալ կեանս. ամէն:

Պատասխանեսցէ եւ ինքն:

Քհ -Ազատեսցէ՛ եւ զձեզ մարդասէրն Աստուած եւ թողցէ զամենայն յանցանս ձեր. տացէ ժամանակ ապաշխարելոյ եւ գործելոյ զբարիս. ուղղեսցէ եւ զառաջիկայ կեանս ձեր շնորհօք Սուրբ Հոգւոյն, հզօրն եւ ողորմածն, եւ Նմա փառք յաւիտեանս. ամէն:
Դպիրք -Յիշեսջի՛ր եւ զմեզ առաջի անմահ Գառինն Աստուծոյ:
Քհ -Յիշեալ լիջի՛ք առաջի անմահ Գառինն Աստուծոյ:

3. ՆԱԽԱՄՈՒՏ

Առաջին Սաղմոս Մտից

Փոխասցուք տուն առ տուն աղմոս ՂԹ

Դպ 1 -Աղաղակեցէ՛ք առ Տէր, ամենայն երկիր, ծառայեցէ՛ք Տեառն ուրախութեամբ:
Դպ 2 -Մտէ՛ք առաջի Նորա ցնծութեամբ, ծաներուք, զի Նա է Տէր Աստուած մեր:
Դպ 1 -Նա արար զմեզ եւ ոչ մեք էաք. մեք ժողովուրդք եւ խաշն արօտի Նորա:
Դպ 2 -Մտէ՛ք ընդ դրունս Նորա խոստովանութեամբ եւ օրհնութեամբ ի յարկս Նորա:
Դպ 1 -Խոստովան եղերո՛ւք Տեառն, եւ օրհնեցէ՛ք զանուն Նորա:
Դպ 2 -Քաղցր է Տէր, յաւիտեան է ողորմութիւն Նորա, յազգէ մինչեւ յազգ է ճշմարտութիւն Նորա:
Դպ 1 -Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ:
Դպ 2 -Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:
Սրկ -Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց եւ կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան Իւրոյ. ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛:

Աղոթք ի մէջ տաճարի

Քհ -Ի մէջ տաճարիս եւ առաջի աստուածընկալ եւ պայծառացեալ սուրբ նշանացս եւ սուրբ տեղւոյս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք, զսուրբ, զհրաշալի եւ զյաղթող զտէրութիւնդ Քո փառաւորեմք, եւ Քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն եւ զփառս ընդ Հօր եւ ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Երկրորդ Սաղմոս Մտից

Քահանայն սաղմոսելով (Սաղմոս ԽԲ) ընդ նախասարկաւագին, ընդ հիւսիսային աստիճանսն ելցէ ի բեմն առաջի սեղանոյն:

Քհ -Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ, առ Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ:
Սրկ -Դատ արա՛ ինձ, Աստուած եւ իրաւ արա ինձ ի դատաստանի իմում:
Քհ -Յազգէ, որ ոչ է սուրբ, ի մարդոյ մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա՛ զիս:
Սրկ -Դու, Աստուած, հզօրիչ իմ ես, ընդէ՞ր մոռացար զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ ես ի նեղել թշնամւոյ իմոյ:
Քհ -Առաքեա՛, Տէր, զլոյս Քո եւ զճշմարտութիւն Քո, զի առաջնորդեսցեն ինձ, եւ հանցեն զիս ի լեառն սուրբ եւ ի յարկս Քո:
Սրկ -Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ, առ Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ:
Քհ -Խոստովան եղէց Քեզ օրհնութեամբ, Աստուած Աստուած իմ:
Սրկ -Արդ ընդէ՞ր տրտում ես, անձն իմ, կամ ընդէ՞ր խռովես զիս, յուսա՛ առ Աստուած, խոստովանեա՛ Նմա, փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է:
Քհ -Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ:

Քարոզ Ի Յարկի Սսրբութեան

Սրկ -Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք. Օրհնեսցո՛ւք զամենակալն Աստուած, զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ արժանի արար զմեզ կալ ի տեղւոջ փառաբանութեան եւ երգել զերգս հոգեւորս. ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ եւ ողորմեսցի:

Աղօթք Ի Յարկի Սսրբութեան

Քհ -Ի յարկի Քում սրբութեան եւ ի տեղւոջ փառաբանութեան, հրեշտակաց բնակարանիս եւ մարդկան քաւարանիս, առաջի աստուածընկալ եւ պայծառացեալ սուրբ նշանացս եւ սուրբ սեղանոյս խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք. զսուրբ զհրաշալի եւ զյաղթող զՏէրութիւնդ Քո օրհնեմք եւ փառաւորեմք. եւ Քեզ ընդ երկնային զօրսն մատուցանեմք զօրհնութիւն եւ զփառս ընդ Հօր եւ ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Յայսմ պահու՝ եթէ եպիսկոպոս լինիցի խորհրդածուն, ածցէ ի վերայ լանջացն զպատուական Եմիփորոնն, եւ մատուցեալ առ Ընծայարան Սեղանոյն, եւ ի ծունկս անկեալ առաջի սեղանոյն, յորդահոս արտասուօք լուռ եւ անմռունչ ասասցէ ի ծածուկ զաղօթս Նարեկացւոյն, ձօնեալ առ Սուրբ Հոգին, տնօրինիչ գործոյն:

Իսկ եթէ քահանայ լինիցի խորհրդածուն, ձգի զվարագոյրն. եւ մինչ դպիրք երգեն զմեղեդի աւուր պատշաճի, պատարագիչն ի ներքս վարագոյրին, ի ծածուկ, յորդահոս արտասուօք լռելեան ասասցէ զաղօթս Նարեկացւոյն, ձօնեալ առ Սուրբ Հոգին, տնօրինիչ Խորհրդոյն:

ԱՂՕԹՔ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅՆ

ԲԱՆ ԼԳ հատուած Զ, Է, Ը

Ամենակալ բարերար մարդասէր Աստուած բոլորից, յօրինող երեւութից եւ աներեւութից, փրկող եւ հաստատող, խնամող եւ խաղաղարար, Հօր հզօր Հոգի՛, հայցեմք բազկատարած մաղթանաց գոչմամբ հեծութեան՝ յանդիման եղեալ Քեզ Աիաւորիդ:

Մատչիմք մեծաւ դողութեամբ, սաստիկ երկիւղիւ մատուցանել նախ զբանականս զայս պատարագ՝ Քում անզննին զօրութեանդ, իբր Աթոռակցի, Փառակցի եւ Արարչակցի հայրենի անկապուտ պատուոյդ, եւ քննողի ծածկութեան խորոց խորհրդոց ամենակատար կամաց Հօրդ էմմանուէլի՝ զՔեզ Առաքչի, Փրկչի եւ Կենդանատուի եւ Արարչի ամենայնի: Ի ձեռն Քո ծանուցաւ մեզ երրեակ անձնաւորութիւն միասնական Աստուածութեանդ, Յորոց մի եւ Դու ճանաչիս անհաս: Քեւ եւ ի ձեռն Քո առաջինքն նահապետական տոհմին շառաւիղք՝ տեսանողք անուանակոչեալք, զանցեալսն եւ զգալոցսն, զեղեալսն եւ զոչ գոյացեալսն անստուերաբար բարբառով բանի վերապատմեցին:

Հոգի Աստուծոյ քարոզեալ զՔեզ Մովսիսի, որ ի գնալն Քո ի վերայ ջրոցն, անպարագիր զօրութիւն, ահեղ շրջարկութեամբ տածողականաւ, թեւապարփակ պաշտպանողօրէն գթասիրեալ ի ծնունդս նորոգս՝ զաւազանին խորհուրդ ծանուցեր:

Յոր կերպարան օրինակութեան նախ քան զկառուցանել զլոյծդ մածուած վերջնում վարագուրիդ՝ յօրինեցեր կարող տիրապէս զբովանդակ բնութիւնս ամենից բնաւից բոլորից գոյից ամենայն էից՝ յանէից: Քեւ ստեղծանին ի նորոգութիւն յարութեան ամենայն եղեալքս առ ի Քէն՝ յայնմ ժամանակի, որ է օր վերջին այսմ կենցաղի, եւ օր առաջին երկրին կենդանեաց: Քեզ հնազանդեցաւ միութեամբ կամացն որպէս Հօրն Իւրում ազգակիցն Քո՝ էակիցն Հօր՝ անդրանիկն Որդի մերովս կերպիւ. զՔեզ աւետարանեաց Ճշմարիտ Աստուած հաւասար եւ համագոյ Հօր Իւր հզօրի, եւ զառ ի Քեզ հայհոյութիւնն անքաւելի քարոզեաց, եւ իբր

զաստուածամարտիցն զՔո հեստելոցն չարաբանական բերանս կարկեաց եւ զԻւրն շնորհեաց Արդարն եւ Անարատն՝ Գտիչն ամենայնի, որ վասն մեղաց մերոց մատնեցաւ, եւ յարեաւ վասն զմեզ արդարացուցանելոյ: Նմա փառք ի ձեռն Քո, եւ Քեզ բարեբանութիւն ընդ Հօր ամենակալի, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Դարձեալ կրկնեցից ի նոյն կարգ բանի, մինչեւ վստահութիւն վերահայեցողութեան լուսոյ՝ հրաշապէս յայտնեսցի, ազդեալ աւետարանել վերստին զկրկին զխաղաղութիւն:

Աղաչեմք եւ աղերսեմք արտասուալից հառաչմամբ յամենայն անձնէ զփառաւորեալ արարչութիւնդ՝ անեղծ եւ անստեղծ անժամանակ Հոգւոյդ գթածի, որ բարեխօսդ ես վասն մեր յանմռունչ հեծութիւնս՝ առ ողորմածդ Հայր, որ զսուրբսն պահես, եւ զմեղուցեալսն մաքրես եւ տաճարս կազմես կենդանի եւ կեցուցիչ կամաց բարձեալդ Հօր: Արդ, ազատեա՛ զմեզ յամենայն անմաքուր գործոց, որ ո՛չ է հաճոյ Քումդ բնակութեան. եւ մի՛ շիջցին առ ի մէնջ լուսոյդ շնորհաց փայլմունք ի տեսականացս աչաց իմաստից. վասն զի զՔեզ ուսաք միանալ ի մեզ ի ձեռն աղօթից եւ ընտիր վարուց խնկելոց:

Եւ քանզի մինդ յԵրրորդութենէդ պատարագի, եւ միւսդ ընդունի՝ հաճեալ ընդ մեզ հաշտարար արեամբ Անդրանկի Իւրոյ. իսկ Դու ընկալցիս զմեր պաղատանս, եւ յարդարեսցես զմեզ օթեւանս պատուականս ամենայն պատրաստութեամբ ի վայելումն ճաշակման երկնաւոր Գառինդ, առանց պատժոց դատապարտութեան՝ ընդունել զայս անմահացուցիչ մանանայս կենաց նորոյ փրկութեան:

Եւ հալեսցի ի հրոյս յաւմանէ գայթակղութիւնս մեր, որպէս մարգարէին կենդանախարոյկ կայծականբն՝ ի ձեռն ունելեացն մատուցման, զի յամենայնի Քոյդ քարոզեսցի գթութիւն, որպէս Որդւովդ Աստուծոյ՝ Հօր քաղցրութիւն, որ զանառակ որդին մերձեցոյց ի հայրենի ժառանգութիւնն, եւ զպոռնիկսն յառաջեցոյց յերկնային արքայութիւնն՝ արդարոցն երանութեան:

Այո՜, այո՜, եւ ես մի եմ ի նոցանէ. եւ զիս ընկա՛լ ընդ նոսին իբր մարդասիրութեան կարօտեալ մեծի, շնորհօք Քո ապրեալ, զարեամբ Քրիստոսի ստացեալս: Զի յայսմ ամենայնի՝ յամենայնի ծանիցի Քո Աստուածութիւնդ՝ ընդ Հօր փառաւորեալ համապատուաբար ի մի կամս՝ եւ ի մի իշխանութիւն գովութեան:

Եթե պատարագիչն եպիսկոպոս լինիցի, յաւարտ աղօթիս, սարկաւագն ձայնեսցէ:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Եպիսկոպոսն -(ի ձայն) Զի Քո՛ է գթութիւն եւ կարողութիւն եւ մարդասիրութիւն, զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Եթե պատարագիչն եպիսկոպոս լինիցի, դպիրք եղանակեն «զԸնտրեալն» մինչ եպիսկոպոսն ասէ զաղօթս առ Սուրբ Հոգին ի ծածուկ, եւ ապա ձգեն զվարագոյրն եւ դպիրքն եղանակեսցեն զմեղեդին ըստ պատշաճ աւուրն, մինչ պատարագիչն արկանէ սպաս խորհրդոյն:

Իսկ եթե խորհրդածուն քահանա լինիցի, ձգեսցեն զվարագոյրն եւ դպիրքն եղանակեսցեն զմեղեդին ըստ պատշաճ աւուրն, մինչ պատարագիչն արկանէ սպաս խորհրդոյն:

Երգ նախ քան զՄեղեդին

Դպ -Ընտրեալդ յԱստուծոյ, ո՛վ երջանիկ սուրբ քահանայ: Նմանեալ Ահարոնի եւ Մովսէսի մարգարէին, այնմ, որ զգեստուցն էր յօրինող, զոր Ահարոն միշտ զգենոյր: Յօրինէր զպատմուճանն, զոր ի չորից կազմեալ նիւթոց. ի կարմրոյ, ի կապուտոյ, ի բեհեզոյ, ի ծիրանւոյ: Թել զթելն յօրինէր, կարգն առաջին էր կարկեհան: Եւ օծումն գրապանին շուրջանակի բոլորաշէն: Եւ յընթացս գարշապարին հնչէր երկիր,

ցնծայր խորանն: Արդ ի նոյն նմանութեան Քրիստոս զմեր Տէրս յօրինէ: Յորժամ մտցես ի սուրբ խորանն, անդ յիշեսցես զմեր ննջեցեալսն: Յորժամ առնես զպատարագն, յիշեա՛ եւ զիս զբազմամեղսն, զի եւ մեզ ողորմեսցի ի միւս անգամ Իւր գալստեանն:

Հօրն փառք, Որդւոյն պատիւ եւ Սուրբ Հոգւոյն այժմ յաւիտեան, յաւիտեանս յաւիտենից Քրիստոս օրհնեալ ի համայնից:

4. ԱՌԱՋԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՆՇԽԱՐԻ

Պատարագիչն յարուցեալ գայ առ ընծայարան սեղանոյն եւ նախասարկաւագն մատուցէ զնշխարն ասելով:

Սրկ -(ի ցած) Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք: Ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա:

Զոր առեալ քահանային ի ձեռս, խաչակնքեսցէ ի վերա նշխարին եւ ասասցէ:

Քհ -(ի ցած) Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Բանք Առաջադրութեան

Եւ նշխարն դիցէ ի մաղզմայն ասելով:

Քհ -(ի ցած) Յիշատակ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Որ բազմեալ հանգչի յանարուեստ աթոռ. զմահ խաչի յանձն էառ վասն ազգի մարդկան. + օրհնեցէ՛ք, գովեցէ՛ք եւ բարձր արարէ՛ք զՆա յաւիտեան:

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԳԻՆՒՈՅ

Ապա մատուցէ նախասարկաւագն զգինին ասելով:

Սրկ -(ի ցած) Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք: Ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա:

Զոր առեալ քահանայն, խաչակնքեսցէ ի վերա գինւոյն եւ ասասցէ:

Քհ -(ի ցած) Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Եւ հեղցէ զգինին խաչանիշ ի սկիհն ասելով:

Քհ -(ի ցած) Յաղագս յիշատակի փրկագործ տնօրէնութեան Տեառն Աստուծոյ եւ Փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Որ ի կողահոս արեան աղբերէն նորոգեցան արարածք եւ անմահացան. + օրհնեցէ՛ք, գովեցէ՛ք եւ բարձր արարէ՛ք զնա յաւիտեան:

Աղօթք Առաջադրութեան

Առեալ քահանային ի ձեռս զմաղզմայն հանդերձ նշխարաւն՝ ասասցէ ի ծածուկ զաղօթս Յովհաննու Ոսկեբերանին:

Քհ -(ի ծածուկ) Տէր Աստուած մեր, որ զերկնաւոր Հացդ՝ զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս զկերակուրդ ամենայն աշխարհի՝ առաքեցեր Փրկիչ եւ Կեցուցիչ եւ Բարերար՝ օրհնել եւ սրբել զմեզ. Ինքնին Դու, Տէ՛ր, + օրհնեա՛ եւ այժմ զառաջադրութիւնս զայս:

Դիցէ զմաղզմայն հանդերձ նշխարաւ ի վերայ սկիհոյն ասելով:

Ընկա՛լ զսա յերկնային Քո սեղանդ: Յիշեա՛ որպէս բարերար եւ մարդասէր զմատուցողս եւ վասն որոց մատուցանի: Եւ զմեզ անդատապարտ պահեա՛ ի քահանայագործութիւն աստուածային խորհրդոց Քոց. զի սուրբ եւ փառաւոր է ամենապատիւ մեծ վայելչութիւն փառացդ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյդ Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սաղմոս Առաջադրութեան

Եւ սքողեսցէ քահանայն զսկիհն՝ ասելով ընդ սարկաւագին տուն առ տուն սաղմոս ՂԲ:

Քհ -Ալէլուիա, ալէլուիա. Տէր թագաւորեաց՝ վայելչութիւն զգեցաւ, զգեցաւ Տէր զօրութիւն՝ ընդ մէջ Իւր ածաւ:

Սրկ -Հաստատեաց զաշխարհ զի մի՛ սասանեսցի. պատրաստ է աթոռ Քո ի սկզբանէ, յաւիտեանս Դու ես:

Քհ -Ամբարձան գետք, Տէր, եւ ամբարձին գետք զձայնս իւրեանց, յարիցեն գետք ի գնացս իւրեանց:

Սրկ -Ի ձայնէ ջուրց բազմաց, սքանչելի եղեն զբօսանք ծովու:

Քհ -Սքանչելի ես Դու, Տէր, ի բարձունս, վկայութեանց Քոց մեք յոյժ հաւատացաք:

Սրկ -Տան Քում վայելէ սրբութիւն, Տէր, ընդ երկայն աւուրս:

Քհ -Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ:

Սրկ -Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Բանք Աւետման

Սարկաւագն մեղմ ձայնիւ. երիցս:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քահանայն երիցս խաչակնքեսցէ ի վերայ սկիհոյն ասելով:

Քհ -Հոգին Սուրբ + եկեսցէ ի քեզ. եւ զօրութիւն Բարձրելոյն հովանի լիցի ի վերայ քոյ:

Եւ դպիրքն եղանակեսցեն Մեղեդի ըստ պատշաճի աւուրն:

Բ. ՊԱՇՏՕՆ ՃԱՇՈՒ

1. ԽՆԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Աղօթք Խնկարկութեան

Նախասարկաւագն բերցէ զբուրվառն, եւ քահանայն արկցէ զխունկ եւ առ սկիհն խնկարկելով ասասցէ:

Քհ -(ի ծածուկ) Խունկ մատուցանեմ առաջի Քո, Քրիստոս, բուրումն հոգեւորական: Ընկա՛լ ի սուրբ, յերկնային եւ յիմանալի Քո մատուցարանդ ի հոտ անուշից: Առաքեա՛ առ մեզ փոխարէն զշնորհս եւ զպարգեւս Հոգւոյդ Սրբոյ. եւ Քեզ մատուցանեմք զփառս ընդ Հօր եւ ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Բացցի վարագոյրն, եւ դպիրք սկսանիցին զշարական խնկոցն «Բարեխօսութեամբ». մինչ նոքա երգեն, քահանայն՝ առաջի իւր ունելով զնախասարկաւագն, որ ունիցի խաչ եւ մոմ ի ձեռսն, շուրջ դարձցի զսուրբ սեղանովն, եւ եկեալ խնկարկեսցէ առաջի սեղանոյն, եւ իջցէ ի վայր ընդ հիւսիսային աստիճանս բեմին, եւ քշոցակիրքն զկնի նորա, եւ խնկարկեալ որոց իցեն ի դասու՝ ելցէ ի բեմն ընդ հարաւային աստիճանս:

Իսկ եթե թափօր լինիցի, դպիրքըն երգելով «զԲարեխօսութեամբն» մտցեն ի մէջ ժողովրդեան ի հիւսիսոյ կողմանէ, եւ քահանայն հանդերձ սարկաւագօք զկնի նոցա խնկարկելով առ ժողովուրդն շուրջանակի, մինչեւ եկեալ մտցեն ի ձախակողման դասն. նախասարկաւագն կացցէ առաջի բեմին, եւ քահանայն հանդերձ քշոցակրօք ելցէ ի վեր ընդ հարաւային աստիճանսն, եւ խնկարկեալ երկրպագեսցէ սուրբ սեղանոյն: Սարկաւագն առեալ զբուրվառն ի քահանայէն, տացէ նախասարկաւագին որ կայ առաջի բեմին յատեանն, եւ առեալ ի նմանէ զխաչն դիցէ յաստիճան սեղանոյն:

Շարական խնկարկութեան

Յայս յարկ նուիրանաց ուխտի Տեառն տաճարիս, ժողովեալքս աստանօր ի խորհուրդ պաշտման պաղատանաց առաջիկայ սուրբ պատարագիս, խնկօք անուշիւք խումբ առեալ պարեմք ի վերնայարկ սրահս խորանիս:

Ուղղութեամբ ընկա՛լ զաղօթս մեր, որպէս բուրումն անուշահոտ խնկոց, տաշխից եւ կինամոնաց, եւ զմատուցողքս պահեա՛ սրբութեամբ միշտ եւ հանապազ Քեզ սպասաւորել:

Բարեխօսութեամբ մօր Քոյ եւ կուսի, ընկա՛լ զաղաչանս Քոց պաշտօնէից. որ գերագոյն քան զերկինս պայծառացուցեր սուրբ զեկեղեցի արեամբ Քո, Քրիստոս, եւ ըստ երկնայնոցն կարգեցեր ի սմա զդասս առաքելոց եւ մարգարէից, սուրբ վարդապետաց:

Այսօր ժողովեալ դասք քահանայից, սարկաւագաց, դպրաց եւ կղերիկոսաց, խունկ մատուցանեմք առաջի Քո Տէ՛ր, յօրինակ ըստ հնումն Զաքարիայ: Ընկա՛լ առ ի մէնջ զխնկանուէր մաղթանս, որպէս զպատարագն Աբելի, զՆոյի եւ զԱբրահամու:

Բարեխօսութեամբ վերին Քո զօրացդ միշտ անշարժ պահեա՛ զաթոռ Հայկազնեայս:

Շարական Եկեղեցւոյ

Խնդա՛ յոյժ դուստր լուսոյ, մայր սուրբ կաթուղիկէ, մանկամբք քո Սիոն: Զարդարեալ պճնեա՛ հարսն պանծալի, երկնանման լուսաճեմ խորան, զի օծեալն Աստուած էնն ի յէնն անճախապէս ի Քեզ միշտ պատարագի Հօր ի հաշտութիւն, մեզ ի քաւութիւն բաշխէ զմարմին եւ զարիւն Իւր սուրբ վասն Իւր կատարման սուրբ տնօրէնութեանն, շնորհէ զթողութիւն կանգնողի տաճարիս:

Շարական Աստուածածնի

Զանապական կոյսն Մարիամ Աստուածածին խոստովանի Սուրբ Եկեղեցի. ուստի տուաւ հացն անմահութեան եւ բաժակ մեզ ուրախարար. տո՛ւք օրհնութիւն Նմա հոգեւոր երգով:

2. ՍԿԻԶԲՆ
(ԵՐԵԽԱՅԻՑ ՊԱՏԱՐԱԳ)

Օրհնութիւն Սկզբան

Յաւարտ շարականի խնկոցն ասասցէ նախասարկաւագն:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ձայն) Օրհնեալ թագաւորութիւնն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ժամամուտ

Դպիրքն ասասցեն ժամամուտ ըստ պատշաճի աւուրն:

Դպ -Միածին Որդի եւ Բանդ Աստուած եւ անմահ էութիւն, որ յանձն առեր մարմնանալ ի սրբուհւոյ Աստուածածնէն եւ ի միշտ Կուսէն: Անփոփոխելիդ, մարդ եղեալ խաչեցար Քրիստոս Աստուած մեր. մահուամբ զմահ կոխեցեր. մինդ ի Սրբոյ Երրորդութենէն, փառաւորակից ընդ Հօր եւ Սրբոյ Հոգւոյն, կեցո՛ զմեզ:

Սրկ -Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք. ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛: Օրհնեա՛, տէ՛ր:

Քհ -Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

\+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դպ -Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սրկ -Աստուծոյ երկիրպագեսցուք:

Դպ -Առաջի Քո Տէր:

Նախասարկաւագն ելցէ ի վեր ի բեմն:

Աղօթք Առաջին Կցուրդի

Քհ -(ի ձայն) Տէր Աստուած մեր, որոյ կարողութիւնդ անքննին է եւ փառքդ` անհասանելի: Որոյ ողորմութիւնդ անչափ է եւ գթութիւնդ` անբաւ: Դու ըստ առատ մարդասիրութեանդ Քում, նայեա՛ց ի ժողովուրդս Քո եւ ի տաճարս յայս սուրբ:

Եւ արա՛ ընդ մեզ եւ ընդ աղօթակիցս մեր` առատապէս զողորմութիւն Քո եւ զգթութիւն: Զի Քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Ճաշու Սաղմոս

Եւ ասասցեն դպիրքն սաղմոս Ճաշու եւ զշարական Ճաշու ըստ աւուր պատշաճի:

Դպ 1 (կցուրդ) -Տէր թագաւորեաց` վայելչութիւն զգեցաւ, զգեցաւ Տէր զօրութիւն` ընդ մէջ Իւր ածաւ:

Դպ 2 (փոխ) -Հաստատեաց զաշխարհ զի մի սասանեսցի:

Ճաշու Շարական

Զթագաւորն փառաց Քրիստոս, որ վասն մեր մարմնացաւ ի սրբոյ Կուսէն եւ խաչի համբերելով` միաբանութեամբ երգով բարեբանեսցուք:

Որ զթաղումն երեքօրեայ յանձն էառ յարուցեալ ի մեռելոց իշխանութեամբ` միաբանութեամբ երգով բարեբանեսցուք:

Կարողապէս զդրունս դժոխոց խորտակեաց, եկեղեցւոյ Իւրում զգեցոյց զմեծ վայելչութիւն, միաբանութեամբ երգով բարեբանեսցուք:

Եւ մինչ նոքա երգեն, քահանայն ասասցէ զաղօթս:

Աղօթք երկրորդ կցուրդի

Քհ -(ի ծածուկ) Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ զժողովուրդս Քո, եւ օրհնեա՛ զժառանգութիւնս Քո. զլրումն եկեղեցւոյ Քո պահեա՛, սրբեա՛ զսոսա, որք ողջունեցին սիրով զվայելչութիւն տան Քո: Դու զմեզ փառաւորեա՛ աստուածային զօրութեամբ Քով, եւ մի՛ թողուր զյուսացեալսս ի Քեզ: Զի Քո է կարողութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն:

+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Աղօթք երրորդ կցուրդի

Որ հասարակաց զայս եւ միաձայն մեզ ամենեցուն ուսուցեր աղօթել, եւ զերկուց եւ զերից միաձայնելոց յանուն Քո զխնդրուածս պարգեւել խոստացար: Դու եւ այժմ զծառայից Քոց զխնդրուածս առ ի յօգուտն կատարեա՛, շնորհելով մեզ յայսմ յաւիտենիս զգիտութիւն Քումդ ճշմարտութեան, եւ ի հանդերձեալն զկեանսն յաւիտենականս պարգեւելով: Զի բարերար եւ մարդասէր ես Աստուած, եւ Քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

3. ՄՈՒՏՔ ՃԱՇՈՒ

Աղօթք Ճաշու Մտից

Եւ ի վերջին տան շարականին՝ քահանայն երկրպագելով սեղանոյն առցէ զսուրբ Աւետարանն ի ձեռս, եւ ասասցէ զաղօթս զայս:

Քհ -(ի ծածուկ) Տէր Աստուած մեր, որ կարգեցեր յերկինս զդասս եւ զզինուորութիւնս հրեշտակաց եւ հրեշտակապետաց ի սպասաւորութիւն փառաց Քոց: Արա՛ այժմ ընդ մուտս մեր մտանել եւ սրբոց հրեշտակաց եւ լինել պաշտօնակից մեզ եւ փառաբանակից Քում բարերարութեանդ:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ձայն) Զի Քո՛ է կարողութիւն եւ զօրութիւն, եւ փառք յաւիտեանս. ամէն: (Եւ համբուրեսցեն զսեղանն):

Իսկ քահանայն համբուրելով զսուրբ աւետարանն տացէ սարկաւագին. որ բարձրացուցեալ վերաբերեսցէ շուրջ զսեղանովն ի հիւսիսոյ ընդ հարավ:

Սրկ -Պռօսխումէ:

Երեքսրբեանն

Դպ -Սուրբ Աստուած, Սուրբ եւ հզօր, Սուրբ եւ անմահ, որ յարեար ի մեռելոց, ողորմեա՛ մեզ (երիցս կրկնեա՛):

Աղօթք Երեքսրբենին

Եւ ի վերաբերելն քահանայն ասասցէ զաղօթս:

Քհ -(ի ծածուկ) Աստուած Սուրբ, որ ի սուրբս հանգուցեալ ես, եւ երեքսրբեան ձայնիւ սերովբէք գովեն զՔեզ եւ քերովբէք փառաբանեն, եւ ամենայն երկնային զօրութիւնք Քեզ երկիրպագանեն: Որ ի չգոյէ ի գոյ ածեր զամենայն արարածս, որ արարեր զմարդն ըստ պատկերի Քում եւ նմանութեան, եւ ամենայն շնորհիւ Քով զնա զարդարեցեր եւ ուսուցեր խնդրել զիմաստութիւն եւ զզգօնութիւն: Եւ ո՛չ անտես արարեր զմեղուցեալն, այլ եդեր ի վերայ նորա ապաշխարութիւն փրկութեան: Որ արժանի արարեր զմեզ զնուաստացեալ եւ զանարժան ծառայսս

Քո ի ժամուս յայսմիկ, կալ առաջի փառաց սրբութեան սեղանոյ Քո, եւ զօրինաւոր երկրպագութիւն եւ զփառաբանութիւն մատուցանել Քեզ:

Դու Տէր, ընկա՛լ ի բերանոյ մեղաւորացս զերեքսրբեան օրհնութիւնս, եւ պահեա՛ զմեզ Քոյին քաղցրութեամբդ. թո՛ղ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ եւ զակամայ: Սրբեա՛ զհոգի, զմիտս եւ զմարմինս մեր եւ շնորհեա՛ ի սրբութեան պաշտել զՔեզ զամենայն աւուրս կենաց մերոց, բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին եւ ամենայն սրբոց Քոց, որք յաւիտենից Քեզ բարեհաճոյացան:

Զի սուրբ ես Տէր Աստուած մեր, եւ Քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Քարոզ Մեծ Ճաշու

Եւ ի կատարել երեքսրբենոյն եւ աղօթիցն՝ սարկաւագն քարոզեսցէ:

Սրկ -(ի ձայն) Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա՛:

Սրկ -Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի եւ հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ, զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա՛:

Սրկ -Վասն ամենայն սուրբ եւ ուղղափառ եպիսկոպոսաց, զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա՛:

Սրկ -Վասն հայրապետին մերոյ Տեառն (այս անուն) կենաց եւ փրկութեան հոգւոյ նորին, զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա՛:

Սրկ -Վասն վարդապետաց, քահանայից, սարկաւագաց, դպրաց եւ ամենայն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ, զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա՛:

Սրկ -Վասն բարեպաշտ թագաւորաց եւ աստուածասէր իշխանաց, զօրավարաց եւ զօրաց նոցին, զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա՛:

Սրկ -Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշմարիտ եւ ուղիղ հաւատով ի Քրիստոս ննջեցին, զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Յիշեա, Տէ՛ր, եւ ողորմեա՛:

Սրկ -Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ, զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա՛:

Սրկ -Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք:

Դպ -Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք:

Սրկ -Ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ:

Դպ -Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Աղօթք Բազկատարած

Եւ մինչ սարկաւագն քարոզէ, պատարագիչն բազկատարած ասասցէ զաղօթս:

Քհ -(ի ծածուկ) Տէր Աստուած մեր, զբազկատարած զաղաչանս ծառայից Քոց վերընկալցիս եւ ողորմեսցիս ըստ մեծի ողորմութեան Քում: Զգթութիւն Քո առաքեա՛ ի վերայ մեր եւ ամենայն ժողովրդեանս, որք ակն ունին առ ի Քէն առատ ողորմութեանդ:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ձայն) Զի ողորմած եւ մարդասէր ես Աստուած գոլով, եւ Քեզ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

4. ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՔ ՃԱՇՈՒ

Յետ այսորիկ պատարագիչն, եթէ իցէ եպիսկոպոս եւ առաջնորդ վիճակի, երկրպագեսցէ սեղանոյն եւ եկեալ բազմեսցի յաթոռն: Դպիրք ըստ խորհրդոյ աւուրն ընթերցցին Սաղմոս Ճաշու, եւ զգիրս զմարգարէականս, ապա ասասցեն զՄեսեդի ըստ պատշաճ աւուրն եւ ընթերցին զառաքելական զգիրս: Ջկնի Ալէլուիա ըստ ցուցանելոյ ընթերցուածոյն եւ աւարտմանն սարկաւագն ծայնեսցէ:

Սրկ -[Ալէլուիա], Օրթի (ոտքի):

Պատարագիչն դարձցի եւ խաչակնքեսցէ ի վերայ ժողովրդեանն ասելով:

Քհ -+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դպ -Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սրկ -Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Սարկաւագն դառնալով առ ժողովուրդն:

Սրկ -Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ...

Դպ Փա՜ռք Քեզ Տէր Աստուած մեր:

Սրկ -Պռօսխումէ:

Դպ -Աւէ Աստուած:

Սարկաւագն ընթերցցի զԱւետարանն սուրբ, եւ յաւարտմանն, դպիրք ասասցեն եղանակաւ:

Դպ -Փա՜ռք Քեզ, Տէր Աստուած մեր:

5. ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՀԱՒԱՏՈՅ

Նիկիական Դաւանութիւն

Սարկաւագն դարձցի յարեւելս եւ բարձրացուցեալ ի վեր զսուրբ աւետարանն, ասասցէ զՆիկիական դաւանութիւնն:

Հաւատամք ի մի Աստուած ի Հայրն ամենակալ, յԱրարիչն երկնի եւ երկրի, երեւելեաց եւ աներեւութից:

Եւ ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ յՈրդին Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին, այսինքն յէութենէ Հօր:

Աստուած յԱստուծոյ, Լոյս ի Լուսոյ, Աստուած Ճշմարիտ յԱստուծոյ Ճշմարտէ, ծնունդ եւ ո՛չ արարած: Նոյն Ինքն ի բնութենէ Հօր, Որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս եւ ի վերայ երկրի, երեւելիք եւ աներեւոյթք:

Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի Մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն Սրբով:

Որով էառ զմարմին, զհոգի եւ զմիտ, եւ զամենայն որ ինչ է ի մարդ, Ճշմարտապէս եւ ո՛չ կարծեօք:

Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ. ելեալ ի յերկինս նովին մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր:

Գալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Հօր ի դատել զկենդանիս եւ զմեռեալս, Որոյ թագաւորութեանն ո՛չ գոյ վախճան:

Հաւատամք եւ ի Սուրբ Հոգին, յանեղն եւ ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս եւ ի մարգարէս եւ յաւետարանս:

Որ էջն ի Յորդանան, քարոզեաց զառաքեալսն եւ բնակեցաւ ի սուրբսն:

Հաւատամք եւ ի մի միայն Ընդհանրական եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի:

Ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

Ի յարութիւն մեռելոց. ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց եւ մարմնոց. յարքայութիւնն երկնից, եւ ի կեանսն յաւիտենականս:

Նզովք

Սրկ -Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ո՛չ էր Որդին, կամ էր երբեմն, յորժամ ո՛չ էր Սուրբ Հոգին. կամ թէ՝ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինել զՈրդին Աստուծոյ եւ կամ զՍուրբ Հոգին, եւ թէ՝ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք, զայնպիսին նզովէ Կաթուղիկէ եւ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Փառատրութիւն զկնի Հանգանակին

Քահանան համբուրեսցէ զԱւետարանն եւ ասասցէ ի ձայն զասացեալն սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչի:

Քհ -Իսկ մեք փառաւորեսցուք, որ յառաջ քան զյաւիտեանս, երկիրպագանելով Սրբոյ Երրորդութեանն եւ միոյ Աստուածութեանն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

6. ԱՂՕԹՔ ԶԿՆԻ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՈՑ

Քարոզ զկնի Ընթերցուածոց

Սրկ -Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա:

Սրկ -Եւ եւս հաւատով աղաչեսցուք եւ խնդրեսցուք ի Տեառնէ Աստուծոյ եւ ի Փրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ի ժամու պաշտաման եւ աղօթից, զի արժանի ընդունելութեան արասցէ, լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց, ընկալցի զխնդրուածս սրտից մերոց, թողցէ զյանցանս մեր, ողորմեսցի ի վերայ մեր:

Աղօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն ժամ մտցեն առաջի մեծի Տէրութեան Նորա: Եւ Նա տացէ մեզ միաբան միով հաւատով եւ արդարութեամբ վաստակել ի գործս բարիս, զի զողորմութեան զշնորհսն Իւր արասցէ ի վերայ մեր. Տէրն ամենակալ կեցուսցէ եւ ողորմեսցի:

Դպ -Կեցո՛, Տէր:

Սրկ -Զժամ սուրբ պատարագիս եւ զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով՝ ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Դպ -Շնորհեա՛, Տէր:

Սրկ -Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Դպ -Շնորհեա՛, Տէր:

Սրկ -Զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Դպ -Շնորհեա՛, Տէր:

Սրկ -Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Դպ -Շնորհեա՛, Տէր:

Սրկ -Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ, զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէր, ողորմեա:

Սրկ -Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք:

Դպ -Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք:

Սրկ -Ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ:

Դպ -Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա՛:

Աղօթք զկնի Ընթերցուածոց

Մինչ նոքա երգեն քահանան ասասցէ զաղօթս ի ծածուկ:

Քհ -(ի ծածուկ) Տէր մեր եւ Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ մեծդ ես ողորմութեամբ եւ առատ պարգեւօք բարերարութեան Քո: Որ Դու Քոյին կամաւ ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր չարչարանաց խաչի եւ մահու յաղագս մեղաց մերոց եւ պարգեւեցեր առատապէս զպարգեւս Հոգւոյդ Սրբոյ երանելի առաքելոցն: Հաղորդս արա՛ եւ զմեզ, Տէր, աղաչեմք զՔեզ, աստուածային պարգեւացդ. թողութեան մեղաց եւ ընդունելութեան Հոգւոյդ Սրբոյ:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ձայն) Որպէս զի արժանաւորք եղիցուք գոհութեամբ փառաւորել զՔեզ ընդ Հօր եւ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դպ -Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սրկ -Աստուծոյ երկիրպագեսցուք:

Դպ -Առաջի Քո Տէր:

Քհ -(ի ձայն) Խաղաղութեամբ Քով Քրիստոս Փրկիչ մեր, որ ի վեր է քան զամենայն միտս եւ զբանս, ամրացո՛ զմեզ եւ աներկիւղ պահեա՛ յամենայն չարէ: Հաւասարեա՛ զմեզ ընդ ճշմարիտ երկրպագուս Քո, որք հոգւով եւ ճշմարտութեամբ Քեզ երկիրպագանեն: Վասն զի Ամենասուրբ Երրորդութեանդ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. ամէն:

Օրհնութիւն արձակման Ճաշու

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -+ Տէր Աստուած օրհնեսցէ զամենեսեան:

Դպ -Ամէն:

Յետ այսօրիկ՝ սարկաւագն վար առնու զսաղաւարտն պատարագչին եւ պատարագիչն հանցէ զհողաթափսն, իսկ եթէ խորհրդածուն եպիսկոպոս իցէ ի բաց հանցէ զթագն, զեմիփորոնն, զարտախուակս եւ զհողաթափսն:

Գ. ԿԱՆՈՆ ՍՐԲՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻ
(ՊԱՏԱՐԱԳ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ)

1. ՎԵՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ
ա. ՄԵԾ ՄՈՒՏՔ

Արձակումն Երէխայից

Սրկ -Մի՛ ոք յերախայից, մի՛ ոք ի թերահաւատից, եւ մի՛ ոք յապաշխարողաց եւ յանմաքրից մերձեսցի յաստուածային խորհուրդս:

Երգ Մեծի Մտից

Դպ -Մարմին տէրունական եւ արիւն փրկչական, կայ առաջի, երկնային զօրութիւնքն յաներեւոյթս երգեն եւ ասեն անհանգիստ բարբառով. Սո՜ւրբ, Սո՜ւրբ, Սո՜ւրբ, Տէր զօրութեանց:

Քարոզ Սրբասացութեան

Սրկ -Սաղմոս ասացէք Տեառն Աստուծոյ մերոյ, դպիրք, ձայնիւ քաղցրութեամբ զերգս հոգեւորս:

Սրբասացութիւն

Դպիրք ասեն սրբասացութիւն ըստ խորհրդոյ աւուրն:

Կիրակէի, Եկեղեցւոյ, Ծաղկազարդի եւ հրեշտակից

Դպ -Հրեշտակային կարգաւորութեամբ լցեր Աստուած զՔո սուրբ զեկեղեցի: Հազարք հազարաց հրեշտակապետք կան առաջի Քո: Եւ բիւրք բիւրոց հրեշտակք պաշտեն զՔեզ, Տէր, եւ ի մարդկանէ հաճեցար ընդունիլ զօրհնութիւն, ձայնիւ խորհրդականաւ: Սո՜ւրբ, Սո՜ւրբ, Սո՜ւրբ, Տէր զօրութեանց:

ՎԵՐԱԲԵՐՈՒՄՆ ԸՆԾԱՅԻՑ

Վերաբերողն նախ խնկարկէ սուրբ սեղանոյն լռելեայն ասելով Սաղմոս Ծ:

Վերաբերիչ -Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

Ապա համբուրեալ զսուրբ սեղանն եւ զաջն պատարագիչին, դառնայ առ ընծայարանն, խնկարկէ զընծայսն, մինչ ցաւարտիլն սաղմոսին. ապա տայ բուրվառն սարկաւագին. եւ ինքն համբուրեալ զԸնծայսն, առեալ վերացուցանէ ի հիւսիսակողմն լռելեան ասելով.

Փոխ նախ քան զՔրովբէականն

Վերաբերիչ -Յարեւու եհար զխորան Իւր եւ Ինքն որպէս փեսայ, զի ելանէ յառագաստէ Իւրմէ:

Դպ -Եւ ցնծայ Նա որպէս հսկայ յընթանալ զճանապարհս Իւր:

Գան յարեւելից կողմ՝ ասէ.

Վերաբերիչ -Ճանապարհ արարէ՛ք այնմիկ, որ նստի յերկնից երկինս ընդ արեւելս:

Սրկ -Աստուած ի հարաւոյ եկեսցէ, եւ Սուրբն՝ ի Փառան լեռնէ:

Քրովբէական

Որք զքրովբէիցն խորհրդաբար կերպարանիմք.
Եւ կենդանարար Երրորդութեանն զերեքսրբեան օրհնութիւնս մատուցանեմք.
Զամենայն զկենցաղականս ի բաց դնելով զգործս.
Որպէս զի զթագաւորն ամենեցուն ընդունիցիմք.
Եւ զհրեշտակացն հանդիսապէս ընծայեալ բերեմք զկարգ:

Աղօթք Մեծի Մտից

Իսկ մինչ դպիրքն երգեն քահանայն խոնարհեցուցեալ զգլուխն առաջի սուրբ սեղանոյն աղօթեսցէ:

Քհ -(ի ծածուկ) Ո՛չ ոք արժանի է յըմբռնելոցս մարմնաւոր ախտիւք եւ ցանկութեամբ մատչիլ ի սեղան Քո՛, կամ սպասաւորել արքունական փառաց Քոց: Քանզի պաշտել զՔեզ մեծ եւ ահաւոր երկնաւոր զօրութեանցդ իսկ է:

Սակայն վասն անչափ բարերարութեան Քոյ անպարագրելի Բանդ Հօր եղեր մարդ, եւ Քահանայապետ մեր երեւեցար: Եւ իբր Տէր ամենեցուն այսմ սպասաւորութեան եւ անարիւն զենման զքահանայութիւն աւանդեցեր մեզ:

Վասն զի Դու ես Տէր Աստուած մեր, որ տիրես երկնաւորաց եւ երկրաւորաց: Որ ի վերայ քերովբէական աթոռոյ բազմիս սերովբէից Տէր եւ Թագաւոր Իսրայէլի: Որ միայն սուրբ ես եւ ի սուրբս հանգուցեալ, աղաչեմ զՔեզ միայն բարերար եւ հեշտալուր, նայեա՛ յիս ի մեղուցեալ եւ յանպիտան ծառայս Քո: Եւ սրբեա՛ զհոգի եւ զմիտս իմ յամենայն պղծութենէ չարին: Եւ բաւականացո՛ զիս զօրութեամբ Սուրբ Հոգւոյդ, որ զգեցեալ եմ զքահանայականս շնորհ, կալ առաջի սրբոյ սեղանոյս եւ քահանայագործել զՔո անարատ մարմինդ եւ զպատուական արիւնդ:

Քեզ խոնարհեցուցեալ զպարանոցս իմ մաղթեմ. մի՛ դարձուցաներ զերեսս Քո յինէն եւ մի՛ մերժեր զիս ի ծառայից Քոց: Այլ արժանի արա՛ մատուցանել Քեզ զընծայս զայս յինէն ի մեղուցեալ եւ յանարժան ծառայէս Քումմէ: Վասն զի Դու ես, որ մատուցանես եւ մատչիս եւ ընդունիս եւ տաս, Քրիստոս Աստուած մեր: Եւ Քեզ փառս մատուցանեմք հանդերձ անսկիզբն Քո Հարբդ եւ Ամենասուրբ եւ բարերար Հոգւովդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Եւ մինչ դպիրքն երգեն զսրբասացութիւնն եւ պատարագիչն աղօթէ ի ծածուկ. ընծայքն վերաբերին ի սեղանն: Երբ գան յաստիճան խորանին. բարձող ահաւոր խորհրդոյն ասասցէ հանդարտութեամբ:

Վերաբերիչ -Համբարձէ՛ք, իշխանք, զդրունս ձեր ի վեր, համբարձցին դրունք յաւիտենից, եւ մտցէ Թագաւոր փառաց:

Եւ պատարագողն խնկարկէ եւ հարցանէ:

Քհ -Ո՞վ է Սա, Թագավոր փառաց, Տէր հզօր զօրութեամբ Իւրով, Տէր կարող ի պատերազմի:

Վերաբերիչ -Համբարձէ՛ք, իշխանք, զդրունս ձեր ի վեր, համբարձցին դրունք յաւիտենից եւ մտցէ Թագաւոր փառաց:

Քհ -Ո՞վ է Սա, Թագաւոր փառաց եւ Տէր զօրութեանց.

Վերաբերիչ -Սա՛ Ինքն է Թագաւոր Փառաց:

Եւ պատարագողն խնկարկելով սեղանոյն եւ սկիհոյն, երկրպագէ ահիւ եւ դողութեամբ, ընկալցի զընծայսն ի ձեռաց սարկաւագին, դառնալով բարձրացուսցէ ի տես ժողովրդեան եւ խաչակնքէ ի վերայ ժողովրդեանն, ասելով:

Քհ -+ Օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն:

Դպ -Ալէլուիա:

բ. ՄԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ԸՆԾԱՅԻՑ

Եւ ապա դարձցի եւ զընծայսն բազմեցուսցէ ի սեղանն եւ լուասցէ զծայրս մատանց ձեռաց իւրոց ասելով զմի տուն սաղմոս ի ծածուկ:

Քհ -(ի ծածուկ) Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ եւ շուրջ եղեց զսեղանով Քով, Տէ՛ր:

Քարոզ Մատուցման

Սրկ -Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէր, ողորմեա՛:

Սրկ -Եւ եւս հաւատով եւ սրբութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի սրբոյ սեղանոյս Աստուծոյ ահիւ: Մի՛ խղճիւ եւ գայթակղութեամբ, մի՛ նենգութեամբ, խորամանկութեամբ, մի՛ պատրանօք եւ խաբէութեամբ, մի՛ երկմտութեամբ եւ մի՛ թերահաւատութեամբ:

Այլ ուղիղ վարուք, պարզ մտօք, միամիտ սրտիւ, կատարեալ հաւատով, լցեալ սիրով, լի եւ առաւելեալ ամենայն գործովք բարութեան, կացցուք յաղօթս առաջի սրբոյ սեղանոյս Աստուծոյ, եւ գտցուք զողորմութեան զշնորհս յաւուր յայտնութեան եւ ի միւսանգամ գալըստեան Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, կեցուսցէ եւ ողորմեսցի:

Դպ -Կեցո՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:

Աղօթք Մատուցման

Մինչ սարկաւագն քարոզէ պատարագիչն բազկատարած աղօթեսցէ ի ծածուկ:

Քհ -(ի ծածուկ, բազկատարած) Տէր Աստուած զօրութեանց եւ Արարիչ ամենայն լինելութեանց: Որ յանէութենէ զքնաւս ի ցուցակութիւն ածեալ գոյացուցեր: Որ եւ զմերս զհողեղէն բնութիւնս պատուեալ մարդասիրապէս, այսպիսի ահաւոր եւ անպատում խորհրդոյ կարգեցեր սպասաւորս:

Դու Տէր, որում պատարագեմք զպատարագիսս, ընկա՛լ առ ի մէնջ զառաջադրութիւնս զայս, եւ աւարտեա՛ զսա ի խորհրդականութիւն մարմնոյ եւ արեան Միածնի Քո, դեղ թողութեան մեղաց պարգեւեա՛ ճաշակողացս + զհացս զայս եւ զբաժակս:

Քահանայն բացցէ կիսով չափ զծածկոց սկիհոյն, որպես զի երեւեսցի սուրբ նշխարն ի վերայ մաղզմային ըստ եզերաց:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ձայն) Շնորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի. ընդ որում Քեզ Հօր, միանգամայն եւ Հոգւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

գ. ՈՂՋՈՅՆ

Քհ -+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դպ -Ամէն: Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սրկ -Աստուծոյ երկիրպագեսցուք:

Դպ -Առաջի Քո Տէր:

Քարոզ Ողջունի

Քահանայն փոքր ինչ հեռացեալ ի տեղւոջէն կացցէ ձեռնամած յաջ կողմն քովընտի ունելով զաչս իւր յընծայոն, եւ նախասարկաւագն համբուրեալ զսեղանն եւ զաջ քահանային՝ ի ձայն բարձր ասասցէ,

Սրկ -Ողջոյն տո՛ւք միմեանց ի համբոյր սրբութեան, եւ որք ոչ էք կարողք հաղորդիլ աստուածային խորհրդոյս, առ դրունս ելէ՛ք եւ աղօթեցէք:

Եւ իջեալ ընդ հիւսիսային աստիճանս տացէ զողջոյն երիցագունի քահանայիցն բոլորելոց առաջի բեմին ի փոքր ատենի. իսկ երիցագոյնն ի քահանայից տացէ ողջոյն յաջմէ եւ յահեկէ քահանայիցն եւ նոքա միմեանց եւ բոլոր ժողովրդեան. եւ նախասարկաւագն վերստին բարձրասցի ի բեմն ընդ հարաւային աստիճանսն. եւ քահանայն դարձցի ի սեղանն եւ սքողեսցէ զսկիհն:

Ողջոյն տուող -Ողջո՛յն ձեզ. Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ:

Ողջոյն առնող -Օրհնեա՜լ է յայտնութիւն Քրիստոսի:

Երգ Ողջունի

Դպ -Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ.
Որ էնն Աստուած աստ բազմեցաւ.
Խաղաղութեան ձայն հնչեցաւ,
Սուրբ ողջունի հրաման տուաւ.
Եկեղեցիս մի անձն եղեւ,
Համբոյրս յօդ լրման տուաւ.
Թշնամութիւնն հեռացաւ,
Սէրն յընդհանուրս սփռեցաւ:
Արդ, պաշտօնեայք բարձեալ զձայն՝
Տու՛ք զօրհնութիւն ի մի բերան.
Միասնական Աստուածութեանն,
Որում սրովբէքն են սրբաբան:

2. ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ
ա. ՆԱԽԵՐԳԱՆ

Փոխ Նախերգանի

Ոմանք եւ զայս ասեն ի հանդիսի տօնի:

*Սրկ -Որք հաւատով կայք յանդիման սուրբ սեղանոյս արքայական, տեսէք բազմեալ զՔրիստոս Արքայն, եւ շուրջ պատեալ զօրք վերնական:

*Դպ -Վեր համբառնամք զաչս ունելով, եւ պաղատիմք զայս ասելով. Զմեղս մեր մի՛ յիշեսցես, այլ գթութեամբ Քո քաւեսցես: Ընդ հրեշտակացն օրհնեմք զՔեզ, եւ ընդ սրբոց Քոց, Տէ՛ր, փա՛ռք Քեզ:

Փոխ Գոհութեան

Սրկ -Ահիւ կացցուք, երկիւղիւ կացցուք, բարւոք կացցուք, եւ նայեցարուք զգուշութեամբ:

Դպ -Առ Քեզ Աստուած:

Սրկ -Պատարագ Քրիստոս մատչի անարատ Գառն Աստուծոյ:

Դպ -Ողորմութիւն եւ խաղաղութիւն եւ պատարագ օրհնութեան:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -Շնո՛րհք, սէ՛ր եւ աստուածային սրբարար զօրութիւնն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, եղիցի ընդ ձեզ, + ընդ ամենեսեանդ:

Դպ -Ամէն: Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սրկ -Զդրունս, զդրունս, ամենայն իմաստութեամբ եւ զգուշութեամբ: Ի վեր ընծայեցուցէք զմիտս ձեր աստուածային երկիւղիւ:

Դպ -Ունիմք առ Քեզ, Տէր ամենակալ:

Սրկ -Եւ գոհացարուք զՏեառնէ բոլորով սրտիւ:

Դպ -Արժան եւ իրաւ:

Երգ Նախաբանի

Իսկ ի հանդիսի աւուրս ոմանք զկնի արժան եւ իրաւին ասին զայս:

*Սրկ -Եւ զստոյգ փրկութեան, որ միշտ ընդ ամենայն տեղիս գոհութիւն մատուցանեմք Քեզ Քրիստոս:

*Դպ -Որով եւ զհրաշալի զյարութիւնդ Քո գովեն զօրութիւնք:

*Սրկ -Սարսին սերովբէքն:

*Դպ -Դողան քերովբէքն:

*Սրկ -Եւ իշխանութիւնք վերին պետութեանցն պար առեալ քաղցր ձայնիւ եղանակեն եւ ասեն.

Նախաբան Գոհութեան

Մինչ նոքա երգեն, քահանայն ծեռնամած աղօթեսցէ:

Քհ -(ի ծածուկ) Արժան է ստուգապէս եւ իրաւ՝ ամենայորդոր փութով միշտ երկիրպագանելով փառաւորել զՔեզ, Հայր ամենակալ:

Որ Քոյին անզննելի եւ արարչակից Բանիւդ զանիծիցն բարձեր զկրձիմն: Որ ժողովուրդ ինքեան առեալ զեկեղեցի՝ սեպհականեաց զհաւատացեալս ի Քեզ: Եւ զննելի բնութեամբ ըստ ի կուսէն տնտեսութեան հաճեցաւ բնակիլ ի մեզ: Եւ նորագործ աստուածապէս ճարտարապետեալ՝ զերկիրս երկին արար:

Վասն զի որում ոչն հանդուրժէին առաջի կալ զուարթնոցն ջոկք՝ զարհուրեալք ի փայլակնացայտ եւ յանմատոյց լուսոյ Աստուածութեանդ, եղեալ այդպիսիդ մարդ՝ յաղագս մերոյ փրկութեան, շնորհեաց մեզ ընդ երկնայինսն պարել զհոգեղէն պարս:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ձայն) Եւ ընդ սերովբէսն եւ ընդ քերովբէսն միաձայն սրբասացութեամբ յօրինել նուագս, եւ համարձակապէս գոչելով աղաղակել ընդ նոսին եւ ասել:

բ. ՅԻՇԱՏԱԿՆ

Երգ Սրովբէական

Դպ -Սո՜ւրբ, Սո՜ւրբ, Սո՜ւրբ Տէր զօրութեանց:

Լի են երկինք եւ երկիր փառօք Քո:

Օրհնութիւն ի բարձունս, օրհնեալ, որ եկիր եւ գալոցդ ես անուամբ Տեառն:

Ովսաննա՛ ի բարձունս:

Յիշատակն

Մինչ նոքա երգեն քահանայն բազկատարած աղօթեսցէ ի ծածուկ:

Քհ -(ի ծածուկ) Սու՜րբ, Սո՜ւրբ, Սո՜ւրբ ես ճշմարտապէս եւ ամենասուրբ, եւ ո՞վ ոք պանծասցի բովանդակել բանիւ զՔո ի մեզ զանբաւ բարեգորովութեանդ զեղմունս:

Որ եւ անդէն իսկ ի նախնումն զանկեալն ընդ մեղօք զանազան եղանակօք խնամեալ սփոփեցեր, մարգարէիւք, օրինացն տուչութեամբ, քահանայութեամբ եւ ստուերակերպ երնջոցն մատուցմամբ: Իսկ ի վախճանն աւուրցս այսոցիկ զբովանդակ իսկ զպարտեաց մերոց խզեալ զդատակնիք, ետուր մեզ զՈրդիդ Քո Միածին Պարտապան եւ Պարտս, Զենումն եւ Օծեալ, Գառն եւ Երկնաւոր Հաց, Քահանայապետ եւ Պատարագ:

Վասն զի Ինքնդ է բաշխող, եւ նոյն Ինքնդ բաշխի ի միջի մերում միշտ անծախապէս: Վասն զի եղեալ հաւաստեաւ եւ առանց ցնորից մարդ, եւ անշփոթ միաւորութեամբ մարմնացեալ յԱստուածածնէն եւ ի սուրբ կուսէն Մարիամայ: Ճանապարհորդեաց ընդ ամենայն կիրս մարդկային կենցաղոյս առանց մեղաց, եւ յաշխարհակեցոյց եւ յառիթն փրկութեան մերոյ եկեալ կամաւ ի խաչն:

Քահանայն երկպագեալ սեղանոյն բացցէ զսկիհն եւ առցէ զնուիրեալ հացն ի ձեռս իւր եւ ասասցէ:

Քհ -(ի ծածուկ) Առեալ զհացն ի սուրբ, յաստուածային, յանմահ, յանարատ եւ յարարչագործ ի ձեռս Իւր՝ + օրհնեաց, գոհացաւ, եբեկ եւ ետ Իւրոց ընտրեալ, սուրբ եւ բազմեալ աշակերտացն ասելով.

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քահանայն զսուրբ հացն մատամբք երկուց ձեռացն ըմբռնեալ բարձրացուսցէ ի տես հաւատացելոց եւ ասասցէ ի ձայն:

Քհ -(ի ձայն) Առէ՛ք, կերէ՛ք, այս է ՄԱՐՄԻՆ ԻՄ, որ վասն ձեր եւ բազմաց բաշխի՝ ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

Դպ -Ամէն:

Քահանայն զսուրբ մարմինն մաղզմայիւ եդեալ ի վերայ սեղանոյն, եւ առեալ ի ձեռս իւր զսկիհն ասասցէ ի ծածուկ:

Քհ -(ի ծածուկ) Նոյնպէս եւ զբաժակն առեալ, + օրհնեա՛ց, գոհացաւ, էարբ եւ ետ Իւրոց ընտրեալ, սուրբ եւ բազմեալ աշակերտացն ասելով.

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քահանայն երկու ձեռամբ փոքր ինչ ի սեղանոյն վերացուցեալ զսկիհն ասասցէ ի ձայն:

Քհ -(ի ձայն) Արբէ՛ք ի սմանէ ամենեքեան. այս է ԱՐԻՒՆ ԻՄ ՆՈՐՈՅ ՈՒԽՏԻ, որ յաղագս ձեր եւ բազմաց հեղանի՝ ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

Երգ առ Հայրն

Դպ -Ամէն: Հայր երկնաւոր, որ զՈրդիդ Քո ետուր ի մահ վասըն մեր պարտապան պարտեաց մերոց, հեղմամբ արեան Նորա, աղաչեմք զՔեզ, ողորմեա՛ Քո բանաւոր հօտի:

Քահանայն եդեալ զմաղզմայն ի վերայ սկհոյն սքօղեսցէ եւ կալեալ զսկիհն երկոքումբք ձեռօք, ասասցէ ի ծածուկ:

Քհ -(ի ծածուկ) Եւ զսոյն միշտ Իւր յիշատակ առնել՝ պատուիրան աւանդեաց մեզ բարերար Որդիդ Քո Միածին: Եւ իջեալ ի ստորին վայրս մահու՝ մարմնովն զոր ի մերմէս ընկալաւ յազգակցութենէ, եւ զնիգս դժոխոցն աղարտեալ հզօրեղապէս, զՔեզ միայն ծանոյց մեզ Ճշմարիտ Աստուած, զԱստուածդ կենդանեաց եւ մեռելոց:

Եւ արդ մեք Տէր, ըստ այսմ հրամանատրութեան յառաջ բերեալ զայս խորհուրդ փրկական մարմնոյ եւ արեան Միածնի Քո: Յիշեմք զԴորա, որ վասն մեր զփրկագործ չարչարանսն, զկենսատու խաչելութիւնն, զերեքօրեայ թաղումնն, զերանելի յարութիւնն, զաստուածապէս համբարձումնն, զնստելն ընդ Աջմէ Քո, Հա՛յր, զահաւոր եւ զփառաւորեալ զմիւսանգամ գալուստն խոստովանիմք եւ օրհնեմք:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քահանայն զսուրբ խորհուրդն վերացուցեալ ի սեղանոյն սակաւ ինչ, մատուսցէ առ Հայր ասելով:

Քհ -(ի ձայն) Եւ զՔոյս ի Քոյոց Քեզ մատուցանեմք ըստ ամենայնի եւ յաղագս ամենեցուն:

Երգ Գոհաբանութեան

Դպ -Յամենայնի օրհնեալ ես Տէ՛ր, օրհնեմք զՔեզ, գովեմք զՔեզ, գոհանամք զՔէն, աղաչեմք զՔեզ, Տէր Աստուած մեր:

Մինչ նոքա երգեն՝ քահանայն զսուրբ խորհուրդն եդեալ ի վերայ սեղանոյն, բազկատարած աղօթեսցէ:

Աղօթք Սպասաւորութեան (Մերձեցման)

Քհ -(ի ծածուկ) ԶՔեզ արդարեւ Տէր Աստուած մեր գովեմք, եւ զՔէն գոհանամք հանապազ, որ զանց արարեր զմերով անարժանութեամբս, այսպիսի ահաւոր եւ անպատում խորհրդոյ կարգեցեր սպասաւորս: Ո՛չ յաղագս մերոց ինչ բարեգործութեանց, յորոց յոյժ թափուր եմք եւ միշտ ունայն գտանիմք հանապազ, այլ ի Քո բազմազեղ ներողութիւնդ ցանկ ապաւինեալ համարձակիմք մերձենալ ի սպասաւորութիւն մարմնոյ եւ արեան Միածնի Քոյ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, որում վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

գ. ՎԵՐԱԿՈՉՈՒՄՆ

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -(ի ձայն) + Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Դպ -Եւ ընդ հոգւոյդ քում:
Սրկ -Աստուծոյ երկիրպագեսցուք:

Երգ առ Որդին

Դպ -Առաջի Քո, Տէ՛ր: Որդի Աստուծոյ, որ պատարագեալ Հօր ի հաշտութիւն հաց կենաց բաշխիս ի մեզ, հեղմամբ արեան Քոյ սուրբ, աղաչեմք զՔեզ, ողորմեա՛ արեամբ Քով փրկեալ հօտի:

Աղօթք Վերակոչման

Մինչ նոքա երգեն քահանայն խոնարհեալ երկիր պագցէ սեղանոյն եւ ասասցէ զաղօթս:

Քհ -(ի ծածուկ) Երկիրպագանեմք եւ աղաչեմք եւ խնդրեմք ի Քէն բարերար Աստուած: Առաքեա՛ ի մեզ եւ յառաջի եղեալ ընծայս յայս զմշտնջենաւորակից Քո եւ զէակից Սուրբ Հոգիդ:

Ապա բացեալ զծածկոց սկիհոյն, առցէ յաhեակ ձեռն զնաղզմայն, եւ երիցս խաչակնքեսցէ զսուրբ հացն, եւ նախասարկաւագին կացեալ առընթեր քահանային մեծաւ երկիւղիւ և դողութեամբ խնկարկեսցէ:

Քհ -(ի ցած) Որով զհացս + օրհնեալ մարմին ճշմարտապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:
Նախասրկ -(ի ցած) Ամէն: Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -(ի ցած) Որով զհացս + օրհնեալ մարմին ճշմարտապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:
Նախասրկ -(ի ցած) Ամէն: Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -(ի ցած) Որով զհացս + օրհնեալ մարմին ճշմարտապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:
Նախասրկ -(ի ցած) Ամէն: Օրհնեա՛, տէր:

Եւ եդեալ զնաղզմայն ի վերայ սեղանոյն, առցէ յաhեակ ձեռն զսկիհն, եւ խաչակնքեսցէ երիցս ասելով:

Քհ -(ի ցած) Եւ զբաժակս + օրհնեալ արիւն ստուգապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:
Նախասրկ -(ի ցած) Ամէն: Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -(ի ցած) Եւ զբաժակս + օրհնեալ արիւն ստուգապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:
Նախասրկ -(ի ցած) Ամէն: Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -(ի ցած) Եւ զբաժակս + օրհնեալ արիւն ստուգապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի:
Նախասրկ -(ի ցած) Ամէն: Օրհնեա՛, տէր:

Ապա զնաղզմայն հանդերձ սուրբ մարմնովն եդեալ ի վերայ սկիհոյն, խաչակնքեսցէ երիցս՝ ասելով:

Քհ -(ի ցած) Որով զհացս եւ զգինիս + օրհնեալ մարմին եւ արիւն ճշմարտապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, փոխարկելով Հոգւովդ Քով Սրբով:
Նախասարկ -(ի ցած) Ամէն: Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -(ի ցած) Որով զհացս եւ զգինիս + օրհնեալ մարմին եւ արիւն ճշմարտապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, փոխարկելով Հոգւովդ Քով Սրբով:
Նախասարկ -(ի ցած) Ամէն: Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ցած) Որով զիացս եւ զգինիս + օրհնեալ մարմին եւ արիւն ճշմարտապէս արասցես Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, փոխարկելով Հոգւովդ Քով Սրբով:

Նախասարկ -(ի ցած) Ամէն:

Սրկ -(Ի ձայն) Օրհնեա՛, տէր:

Ապա համբուրեալ քահանայն զսեղանն, սքօղեսցէ զսկիհն:

Քհ -(ի ձայն) Որպէս զի եղիցի սա ամենեցուն մեզ մերձեցելոցս յանդատապարտութիւն, ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

դ. ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Երգ առ Սուրբ Հոգին

Դպ -Հոգի Աստուծոյ, որ զփառակցի Քո զխորհուրդ իջեալ ի յերկնից կատարես ի ձեռն մեր, հեղմամբ արեան Սորա, աղաչեմք զՔեզ. հանգո՛ զհոգիս մեր ննջեցելոցն:

Քահանայն ոչ եւս խաչակնքեսցէ այսուհետեւ ի վերայ խորհրդոյն. եւ զձեռսն խոնարհագոյն քան զսկիհն տարածեսցէ, եւ զաչսն միշտ առ սուրբ խորհուրդն յառեալ աղօթեսցէ:

Քհ -(ի ծածուկ) Սովաւ շնորհեա՛ զսէր, զհաստատութիւն եւ զըղձալի զխաղաղութիւն ամենայն աշխարհի: Սրբոյ Եկեղեցւոյ եւ ամենայն ուղղափառ եպիսկոպոսաց, քահանայից, սարկաւագաց, թագաւորաց աշխարհի, իշխանաց, ժողովրդոց, ճանապարհորդելոց, նաւելոց, կապելոց, վտանգելոց, աշխատելոց, եւ որք ի պատերազմունս բարբարոսաց:

Սովաւ եւ օդոց շնորհեա՛ զբարեխառնութիւն, եւ անդոց՝ զպտղաբերութիւն, եւ ախտացելոց ի պէսպէս ցաւս՝ փութապէս զառողջութիւն:

Սովաւ հանգո՛ զամենեսեան յառաջագոյն ի Քրիստոս զննջեցեալսն [զնախահարս, զհայրապետս, զմարգարէս, զառաքեալս, զվկայեալս], զեպիսկոպոսունս, զերիցունս, զսարկաւագունս, եւ զբնաւ ուխտ եկեղեցւոյ Քոյ սրբոյ: Եւ զամենեսեան որք յաշխարհական կարգէ զարս եւ զկանայս հաւատով վախճանեալս:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ձայն) Ընդ որս եւ մեզ այց արասցես, բարերար Աստուած, աղաչեմք:

Դպ -Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:

Քհ -Աստուածածնին սրբոյ կուսին Մարիամու, եւ Յովհաննու Մկրտչին, Ստեփանոսի նախավկային, եւ ամենայն սրբոց, եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:

Դպ -Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:

Քարոզ Ընդհանուր Յիշատակութեանց

Սարկաւագունք անցցեն յաջակողմն սեղանոյն եւ կացցեն կարգաւ, եւ նախասարկաւագին յառաջ մատուցեալ քարոզեսցէ:

Սրկ -Առաքելոց սրբոց, մարգարէից, վարդապետաց, մարտիրոսաց, եւ ամենայն հայրապետաց սրբոց, առաքելագործ եպիսկոպոսաց, երիցանց, ուղղափառ սարկաւագաց, եւ ամենայն սրբոց, եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:

Դպ -Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:

Յարութեան կիւրակեից զայս ասա:

Սրկ -Օրհնեալ, գովեալ եւ փառաւորեալ, հրաշալի եւ աստուածազարդ Յարութեանն Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ երկիր պագանեմք:

Դպ -Փառք Յարութեան Քո, Տէր:

Սրկ -(Ի Տօնի Սրբոց) Սուրբ եւ աստուածահաճոյ մարգարէին (հայրապետին, առաքելոյն, մարտիրոսին), որոյ այսօր զյիշատակն կատարեցաք, եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:
Դպ -Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:

Ապա նախասարկաւագին անցեալ ի գլուխ կարգի սարգաւագացն, ծեռնամած ասասցեն միաբան:

Սրկ -Առաջնորդացն մերոց եւ առաջին լուսաւորչացն՝ սրբոց Թադէոսի եւ Բարդուղիմէոսի առաքելոցն, եւ Գրիգորի Լուսաւորչին, Արիստակիսի, Վրթանիսի, Յուսկանն, Գրիգորիսի, Ներսիսի, Սահակայ, Դանիէլի եւ Խադայ, Մեսրոպայ վարդապետին, եւ Գրիգորի Նարեկացւոյն, եւ Ներսիսի Կլայեցւոյն, Յովհաննու Որոտնեցւոյն, եւ Գրիգորի եւ Մովսիսի Տաթեւացեացն, եւ սրբոց Գրիգորիսեանց եւ Ներսիսեանց, եւ ամենայն սրբոց հովուաց եւ հովուապետացն Հայաստանեայց, եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:
Դպ -Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:
Սրկ -Միանձնացելոց սրբոց, առաքինասէր եւ աստուածունոյց կրօնաւորացն՝ Պօղոսի, Անտօնի, Պօղայ, Մակարայ, Ոնոփրիոսի, Աբբայ Մարկոսի, Սրապիոնի, Նեղոսի, Արսէնի, Եւագրի, Պարսամայ, Յովհաննիսեանց եւ Սիմէօնեանց, սրբոց Ոսկեանց եւ Սուքիասեանց, եւ ամենայն սրբոց հարց եւ աշակերտելոց նոցին ընդ տիեզերս, եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:
Դպ -Յիշեա՛, Տէր եւ ողորմեա՛:
Սրկ -Թագաւորաց հաւատացելոց՝ սրբոց Աբգարու, Կոստանդիանոսի, Տրդատայ, եւ Թէոդոսի, եւ ամենայն սուրբ եւ բարեպաշտ թագաւորաց եւ աստուածասէր իշխանաց, եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:
Դպ -Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:
Սրկ -Ընդհանուր ամենայն հաւատացելոց, արանց եւ կանանց, ծերոց եւ տղայոց եւ ամենայն չափու հասակի հաւատով եւ սրբութեամբ ի Քրիստոս ննջեցելոցն, եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:
Դպ -Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:

Ընդհանուր Յիշատակութիւնք

Եւ մինչ սարկաւագն զքարոզն ասիցէ, քահանան զաղօթս սկսի, զի ի միասին աւարտեսցեն:

Քհ -(ի ծածուկ) Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛, եւ օրհնեա՛ զսուրբ կաթուղիկէ եւ զառաքելական եկեղեցի Քո, զոր փրկեցեր պատուական արեամբ Միածնի Քո եւ ազատեցեր խաչիւն սրբով: Շնորհեա՛ սմա զանշարժ զխաղաղութիւն:
Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛, եւ օրհնեա՛ զամենայն ուղղափառ եպիսկոպոսունս, որք ուղիղ վարդապետութեամբ համառօտեն ի մեզ զբանն ճշմարտութեան:
Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -(ի ձայն) Եւս առաւել զեպիսկոպոսապետն մեր, եւ զպատուական Հայրապետն Ամենայն Հայոց զՏէր (անունը) սրբազնագոյն կաթողիկոսն եւ բարեխնամ զառաջնորդն (վիճակիս) զՏէր (անունը), շնորհեսցե՛ս մեզ ընդ երկայն աւուրս ուղիղ վարդապետութեամբ:
Դպ -Ամէն:

Քարոզ Մասնաւոր Յիշատակութեանց

Նախասարկաւագն եւ սարկաւագունք համբուրեալ զսեղանն եւ անցանելով ի յետ կուսէ սեղանոյն գնասցեն ի ձախակողմն սեղանոյն, եւ ասասցեն միաբան Մեծին Խոսրովու ասացեալ զառաջնոցն օրհնացն:

Սրկ -Գոհութիւն եւ փառաբանութիւն մատուցանեմք Քեզ, Տէր Աստուած մեր, վասն սուրբ եւ անմահ պատարագիս, որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյս: Զի զսա մեզ ի սրբութիւն կենդանութեան պարգեւեցեր: Սովաւ շնորհեա՛ զսէր, զհաստատութիւն եւ զըղձալի զխաղաղութիւն ամենայն աշխարհի, սրբոյ Եկեղեցւոյ եւ ամենայն ուղղափառ եպիսկոպոսաց, եպիսկոպոսապետին մերոյ եւ պատուական հայրապետին Ամենայն Հայոց, Տեառն (անունը) սրբազնագոյն կաթողիկոսին, (վիճակիս) բարեխնամ առաջնորդ, Տեառն (անունը) եպիսկոպոսին, եւ քահանայիս, որ զպատարագս մատուցանէ:

Եւ վասն զօրութեանց եւ յաղթութեանց թագաւորաց քրիստոնէից եւ իշխանացն բարեպաշտից: Աղաչեսցուք եւ խնդրեսցուք եւ վասն հոգւոցն հանգուցելոց: Եւս առաւել վասն հանգուցեալ րաբունապետացն մերոց, եւ շինողաց սուրբ եկեղեցւոյս, եւ որք ընդ հովանեաւ սորին են հանգուցեալ:

Ազատութիւն եղբարց մերոց գերելոց եւ շնորհ առաջիկայ ժողովրդեանս: Հանգիստ հաւատով եւ սրբութեամբ ի Քրիստոս կատարելոցն եղիցի յիշատակ ի սուրբ պատարագս, աղաչեմք:

Դպ -Ըստ ամենայնի, եւ յաղագս ամենեցուն:

Մասնաւոր Յիշատակութիւնք

Քհ -(ի ծածուկ) Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛, եւ + օրհնեա՛ զՔո առաջի կացեալ ժողովուրդս եւ զպատարագիս մատուցողս: Եւ պարգեւեա՛ սոցա զպիտոյսն եւ զօգտակարսն:

Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛, եւ օրհնեա՛ զուխտաւորս եւ զպտղաբերիչս եկեղեցւոյ Քում սրբոյ, եւ որք յիշեն զաղքատս ողորմածութեամբ: Եւ հատո՛ նոցա զպարտս նոցա ըստ ընդաբոյս առատութեան Քում հարիւրապատիկ աստ եւ ի հանդերձելումդ:

Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛, եւ գթա՛ ի հոգիս հանգուցելոցն: Հանգո՛ զնոսա եւ լուսաւորեա՛ եւ դասաւորեա՛ ընդ սուրբս Քո յարքայութեանդ երկնից, եւ արժանի արա՛ ողորմութեան Քում:

Յիշեա՛, Տէր, եւ զհոգի ծառայիս Քո (անունը) եւ ողորմեա՛ նմա ըստ մեծի ողորմութեան Քում, եւ հանգո՛ այցելութեամբ ի լոյս երեսաց Քոց: (Եթէ կենդանի է) Փրկեա՛ զնա յամենայն որոգայթից հոգւոյ եւ մարմնոյ:

Յիշեա՛, Տէր, եւ զայնոսիկ, որք յանձնեցին մեզ յիշատակել յաղօթս, զկենդանիս եւ զհանգուցեալս, եւ կառավարեա՛ զկամս հայցմանց նոցա եւ զմերս ընդ ուղղորդն եւ որ լին է փրկութեամբ: Եւ վարձատրեա՛ բոլորեցունց զանանց եւ զերանելի բարութիւնսդ:

Եւ զտեալ զխորհուրդս մեր տաճարացո յընդունակութիւն մարմնոյ եւ արեան Միածնի Քո Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի: Ընդ որում Քեզ Հօր Ամենակալի, հանդերձ կենդանարար եւ ազատիչ Սուրբ Հոգւովդ, վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Քահանայն դարձցի խաչակնքեսցէ եւ ասացէ:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քհ -(ի ձայն) Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծին Աստուծոյ եւ Փրկչիս մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, + ընդ ձեզ, ընդ ամենեսեան:

Դպ -Ամէն: Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Ե. ԱՂՕԹՔ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ

Քարոզ նախ քան զՏէրունականն

Սրկ -Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէր, ողորմեա:

Սրկ -Ամենայն սրբովք, զորս յիշատակեցաք, եւս առաւելապէս զՏէր աղաչեսցուք:
Դպ -Տէր, ողորմեա:
Սրկ -Վասն մատուցեալ սուրբ եւ աստուածային անմահ պատարագիս, որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյս, զՏէր աղաչեսցուք:
Դպ -Տէր, ողորմեա:
Սրկ -Որպէս զի Տէր Աստուած մեր, որ ընկալաւ զսա ի սուրբ յերկնային եւ յիմանալի Իւր մատուցարանն, զփոխանակն առաքեսցէ առ մեզ զշնորհս եւ զպարգեւս Հոգւոյն Սրբոյ, զՏէր աղաչեսցուք:
Դպ -Տէր, ողորմեա:
Սրկ -Ընկա՛լ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛, եւ պահեա՛ զմեզ, Տէր, Քոյին շնորհիւդ:
Դպ -Կեցո, Տէր, եւ ողորմեա:
Սրկ -Զամենասրբուհի զԱստուածածինն, զմիշտ կոյսն Մարիամ, հանդերձ ամենայն սրբովք յիշելով, զՏէր աղաչեսցուք:
Դպ -Յիշեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:
Սրկ -Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ, զՏէր աղաչեսցուք:
Դպ -Տէ՛ր, ողորմեա՛:
Սրկ -Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք:
Դպ -Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք:
Սրկ -Ողորմեա՛ց մեզ, Տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի ողորմութեան Քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ:
Դպ -Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Աղօթք ի Հայրական անուն

Քհ -(ի ծածուկ, բազկատարած) Աստուած ճշմարտութեան եւ Հայր ողորմութեան, գոհանամք զՔէն: Որ ի վեր քան զերանելի նահապետացն, զմեր պարտաւորելոցս առաւել մեծարեցեր զբնութիւն: Վասն զի նոցա Աստուած կոչեցար, իսկ մեզ՝ Հայր հաճեցար անուանիլ գթալով:

Եւ այժմ, Տէ՛ր, աղաչեմք զՔեզ, զայսպիսի առ ի Քէն զնորոգ եւ զպատուական անուանադրութեանս շնորհ օր ըստ օրէ պայծառացուցեալ ծաղկեցո՛ ի մէջ եկեղեցւոյ Քում սրբոյ:
Սրկ -Օրհնեա, Տէր:
Քհ -(ի ձայն) Եւ տո՛ւր մեզ համարձակաձայն բարբառով բանալ զբերանս մեր՝ կարդալ զՔեզ, երկնաւորդ Հա՛յր, երգել եւ ասել.

Տէրունական

Դպ -(բազկատարած) ՀԱՅՐ մեր, որ յերկինս ես, սուրբ եղիցի անուն Քո. եկեսցէ արքայութիւն Քո. եղիցին կամք Քո, որպէս յերկինս եւ յերկրի. զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր մեզ այսօր. եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց պարտապանաց. եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ ի չարէ:

Աղօթք Միջարկելոյ

Մինչ նոքա երգեն, քահանան աղօթեսցէ ի ծածուկ:
Քհ -(ի ծածուկ) Տէր տերանց, Աստուած աստուծոց, Թագաւոր յաւիտենական, Արարիչ ամենայն արարածոց, Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Մի՛ տար զմեզ ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛ ի չարէ եւ ապրեցո՛ ի փորձութենէ:
Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -(ի ձայն) Զի Քո է արքայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն:

զ. ԽՈՆԱՐՀՈՒՄՆ

Քհ -+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:
Դպ -Եւ ընդ հոգւոյդ քում:
Սրկ -Աստուծոյ երկիրպագեսցուք:
Դպ -Առաջի Քո, Տէր:

Աղօթք Խոնարհման

Ամենայն ժողովուրդն իջցէ ի ծունկս եւ քահանայն խոնարհեցուցեալ զգլուխն յաջ կողմն սկիհոյն, աղօթեսցէ:

Քհ -(ի ծածուկ) Որ աղբիւրդ ես կենաց եւ բղխումն ողորմութեան, Հոգիդ Սուրբ, ողորմեա՛ ժողովրդեանս, որք խոնարհեալ երկիրպագանեն առաջի Աստուածութեան Քո: Պահեա՛ զսոսա ամբողջս, տպաւորեա՛ յոգւոջ սոցա զձեւ մարմնոյ ցուցակի՝ առ ի ժառանգութիւն եւ ի վիճակ հանդերձելոցդ բարեաց:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Քահանայն երկրպագելով յաջակողմն սկիհոյն ասասցէ, Քրիստոսիւ, եւ երկրպագելով ի ձախակողմն ասասցէ, Յիսուսիւ, եւ երկրպագեալ ի գլուխ սկիհոյն ասասցէ, Տերամբ մերով եւ այլն:

Քհ -(ի ձայն) Քրիստոսիւ Յիսուսիւ Տէրամբ մերով, ընդ որում Քեզ Հոգւոյդ Սրբոյ եւ Հօր Ամենակալի վայելէ փառք, իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Է. ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՄՆ

Սրկ -Պռօսխումէ:

Քահանայն բացցե զծածկոց սկիհոյն, եւ ոչ եւս սքօղեսցէ այսուհետեւ. եւ մատամբք երկուց ձեռացն բարցրացուցեալ ի վեր զսուրբ մարմինն ի տես ժողովրդեան, ասասցէ բարձր ձայնիւ:

Քհ -Ի Սրբութիւն Սրբոց:

Դպ -Միայն Սուրբ, միայն Տէր, Յիսուս Քրիստոս, ի փառս Աստուծոյ Հօր. ամէն:

Ը. ՓԱՌԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Օրհնութիւն Սուրբ Երրորդութեանն

Մինչ դպիրք եղանակեն «Յիսուս Քրիստոս» եւլն, քահանայն բարձրացուսցէ ի վեր զսկիհն ի տես ժողովրդեան:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -Օրհնեալ Հայր Սուրբ, Աստուած Ճշմարիտ:
Դպ -Ամէն:
Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -Օրհնեալ Որդիդ Սուրբ, Աստուած Ճշմարիտ:
Դպ -Ամէն:
Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ, Աստուած Ճշմարիտ:
Դպ -Ամէն:
Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:
Քհ -Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:
Դպ -Ամէն: Հայր Սուրբ, Որդիդ Սուրբ, Հոգիդ Սուրբ: Օրհնութիւն Հօր եւ Որդւոյ եւ Սրբոյ Հոգւոյն, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Երգ Փառաբանութեան

Եւ մինչ նոքա երգեն, քահանայն խոնարհեսցի եւ աղօթեսցէ:

Քհ -(ի ծածուկ) Նայեա՛ց Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս յերկնից ի սրբութենէ Քումմէ, եւ յաթոռոյ փառաց թագավորութեան Քո, ե՛կ՝ ի սրբել եւ ի կեցուցանել զմեզ, որ ընդ Հօր նստիս եւ աստ պատարագիս: Արժանի արա՛ տալ մեզ յանարատ մարմնոյ Քումմէ եւ ի պատուական յարենէ եւ ի ձեռն մեր ամենայն ժողովրդեանս:

3. ԼՐՈՒՄՆ
ա. ԹԱԹԱԽՈՒՄՆ

Աղօթք Թաթախման

Ապա քահանայն երկիր պագեալ համբուրեսցէ զսեղանն, եւ զմաղզմայն ի բաց առեալ ի սկիհոյն դիցէ ի վերայ սեղանոյն, եւ առեալ զսուրբ մարմինն թացցէ ամբողջ յանապական արիւնն եւ ասասցէ ի ծածուկ:

Քհ -(ի ծածուկ) Տէր Աստուած մեր, որ կոչեցեր զմեզ յանուն Միածնի Որդւոյ Քոյ Քրիստոնեայս, եւ շնորհեցեր մեզ մկրտութիւն հոգեւոր ավազանաւն ի թողութիւն մեղաց եւ արժանի արարեր զմեզ հաղորդիլ սուրբ մարմնոյ եւ արեան Միածնի Քո:

Եւ այժմ աղաչեմք զՔեզ, Տէր, արա զմեզ արժանի ընդունել զսուրբ խորհուրդս զայս մեզ ի մեղաց թողութիւն, եւ գոհութեամբ փառաւորել զՔեզ ընդ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Յորդոր Հաղորդութեան

Քահանայն առեալ զսկիհն հանդերձ սուրբ մարմնովն ի ձեռս իւր, ասասցէ բարձր ձայնիւ:

Քհ -(ի ձայն) Ի սուրբ, ի սուրբ, պատուական մարմնոյ եւ յարենէ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, (դարձցի առ ժողովուրդն եւ փոքր ինչ յառաջ գնացեալ բարձրացուսցէ զսկիհն) Ճաշակեսցուք սրբութեամբ, որ իջեալ ի յերկնից բաշխի ի միջի մերում: Սա՛ է Կեանք, Յոյս, Յարութիւն, Քաւութիւն, եւ Թողութիւն մեղաց:

Սաղմոս ասացէ՛ք Տեառն Աստուծոյ մերոյ: Սաղմոս ասացէ՛ք երկնաւոր Թագաւորիս մերում անմահի, որ նստի ի կառս քերովբէականս:

Քահանայն վերադարձցի ի սեղանն, եւ բազմեցուցանէ զԸնծայսն ի սեղանւոջ եւ ձգեսցի փոքր վարագոյրն: Սարկաւագունք համայն ի ձախակողմն սեղանոյն ժողովեալ սկսանիցին երգել «զՏեր ողորմեա», եւ դպիրքն ի դասեն փոփոխակի:

Դպ -Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Սրկ -Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Դպ -Ամենասուրբ Երրորդութիւն, Տո՛ւր աշխարհիս խաղաղութիւն:

Սրկ -Եւ հիվանդաց բժշկութիւն, Ննջեցելոց արքայութիւն:

Դպ -Արի՛, Աստուա՛ծ, հարցն մերոց, Որ ապաւեն ես նեղելոց:

Սրկ -Հաս օգնութիւն ծառայից Քոց, Լեր օգնական ազգիս հայոց:

Դպ -Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Յիսուս Փրկիչ, մեզ ողորմեա՛:

Սրկ -Միջնորդութեամբ Սուրբ եւ Անմահ, եւ Կենարար Պատարագիս:

Դպ -Ընկա՛լ, Տէր, եւ ողորմեա՛:

բ. ԲԵԿՈՒՄՆ

Քարոզ Սաղմոսելոյ

Նախասարկաւագն ձայնէ առ դպիրսն բարձր ի թիւ:

Սրկ -Սաղմոս ասացէ՛ք Տեառն Աստուծոյ մերոյ, դպի՛րք, ծայնիւ քաղցրութեամբ զերգս հոգեւորս, զի Սմա վայելեն սաղմոսք եւ օրհնութիւնք, ալէլուք եւ երգք հոգեւորք: Պաշտօնեայք, հանդերձ երգովք սաղմոս ասացէ՛ք, եւ զՏէր յերկինս օրհնեցէք:

Երգ Օրհնութեան

Դպ -Օրհնեալ է Աստուած. Քրիստոս պատարագեալ բաշխի ի միջի մերում, ալէլուիա:
Զմարմին Իւր տայ մեզ կերակուր, եւ սուրբ զարիւն Իւր ցօղէ ի մեզ, ալէլուիա:
Մատիք առ Տէր, եւ առէք զլոյս, ալէլուիա:
Ճաշակեցէք եւ տեսէք, զի քաղցր է Տէր, ալէլուիա:
Օրհնեցէք զՏէր յերկինս, ալէլուիա:
Օրհնեցէք զՆա ի բարձունս, ալէլուիա:
Օրհնեցէք զՆա ամենայն հրեշտակք Նորա, ալէլուիա:
Օրհնեցէք զՆա ամենայն զօրութիւնք Նորա, ալէլուիա:

Աղօթք Բեկման

Մինչ նոքա երգեն, քահանայն առցէ զսուրբ մարմինն ի ձեռս եւ ասասցէ արտասուօք:

Քհ -(ի ծածուկ) Զո՛ր օրհնութիւն, կամ զո՛ր գոհութիւն ի վերայ հացիս եւ բաժակիս ասասցուք: Այլ Յիսուս զՔեզ միայն օրհնեմք հանդերձ Հարբդ եւ Ամենասուրբ Հոգւովդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Քահանայն յառեալ զաչս իւր ի սուրբ խորհուրդն ասասցէ:

Խոստովանիմ եւ հաւատամ, զի Դու ես Քրիստոս Որդի Աստուծոյ, որ բարձեր զմեղս աշխարհի:

Եւ բեկեալ զսուրբ մարմինն ի չորս մասունս, արկցէ ի բաժակն ասելով:

Լրումն Հոգւոյն Սրբոյ:

4. ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ
ա. ՆԱԽՀԱՂՈՐԴԱԿԱՆՔ

Աղօթք նախ քան զհաղորդութիւնը

Եւ ապա զմի մասն միայն առեալ ի ձեռս. աղօթեսցէ ի ծածուկ արտասուօք եւ գոհութեամբ առ Հայր եւ Որդի:

Քհ -(ի ծածուկ) Հայր Սուրբ, որ անուանեցեր զմեզ անուանակցութեամբ Միածնի Քոյ, եւ լուսաւորեցեր մկրտութեամբ հոգեւոր աւազանին, արժանի արա՛ ընդունել զսուրբ խորհուրդս զայս՝ մեզ ի մեղաց թողութիւն:

Տպաւորեա՛ ի մեզ զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ որպէս ի սուրբ առաքեալսն, որք ճաշակեցին եւ եղեն մաքրիչք ամենայն աշխարհի:

Եւ արդ, Տէր Հայր բարերար, զհաղորդութիւնս զայս մասնաւորեա՛ ճաշակման երեկոյին աշակերտացն, բառնալով զխաւար մեղաց իմոց: Մի՛ հայիր յանարժանութիւնս իմ, եւ մի՛ արգելուր զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ: Այլ ըստ անբաւ մարդասիրութեան Քում, պարգեւեա՛ զսա քաւիչ մեղաց, լուծիչ յանցանաց: Որպէս խոստացաւ եւ ասաց Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս, թէ՝ ամենայն, որ ուտէ զմարմին Իմ եւ ըմպէ զարիւն Իմ, կեցցէ յաւիտեան: Արդ արա՛ զսա մեզ ի քաւութիւն, զի որք կերիցեն եւ արբցեն ի սմանէ, հանցեն զօրհնութիւն եւ զփառս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Գոհանամք զՔէն Քրիստոս Թագաւոր, որ արժանի արարեր զանարժանս հաղորդիլ սուրբ մարմնոյ եւ արեան Քո: Եւ այժմ աղաչեմ զՔեզ, Տէր, մի՛ լիցի սա ինձ ի դատապարտութիւն, այլ ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց, յառողջութիւն հոգւոյ

եւ մարմնոյ, եւ ի կատարումն ամենայն գործոց առաքինութեան, որպէս զի սրբեսցէ սա զշունչս իմ եւ զհոգի, եւ զմարմին իմ, եւ արասցէ զիս տաճար եւ բնակարան Ամենասուրբ Երրորդութեանդ, զի ընդ սուրբս Քո արժանի եղէց փառաւորել զՔեզ ընդ Հօր եւ ընդ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

ԱՂՕԹՔ Ս. ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆԻՆ

Գոհանամ եւ մեծացուցանեմ եւ փառաւորեմ զՔեզ, Տէր Աստուած իմ, զի զիս զանարժանս արժանացուցեր յաւուր յայսմիկ հաղորդակից լինել աստուածային եւ սոսկալի խորհրդոյ Քոյ, անարատ մարմնոյդ եւ պատուական արեանդ:

Վասն այսորիկ զսոսա ի բարեխօսութիւն ունելով, աղաչեմ յամենայն աւուրս եւ ի ժամանակս կենաց իմոց ընդ սրբութեան Քոյ պահեա՛ զիս: Որպէս զի յիշելով զբարեգթութիւնս Քո եւ կենդանի եղէց ընդ Քեզ, որ վասն մեր չարչարեցար եւ մեռար եւ յարեար:

Մի՛ մերժեսցի, Տէր իմ եւ Աստուած, խորտակիչն, կնքելով անձին իմոյ պատուական արեամբդ Քով:

Ամենակարող, մաքրեա՛ զիս սոքօք յամենայն մեռելոտի գործոց իմոց, որ միայնդ ես անմեղ: Ամրացո՛ զկեանս իմ, Տէր, յամենայն փորձութենէ, եւ զպատերազմողն իմ դարձո՛ յինէն յետս, պատկառեալ եւ ամաչեցեալ՝ որչափ յառնէ ի վերայ իմ:

Ամրացո՛ զզգայս մտաց եւ լեզուի իմոյ, եւ զամենայն ճանապարհս մարմնոյ իմոյ: Լե՛ր հանապազորդ ընդ իս, ըստ անսուտ խոստման Քո, թէ՝ որ ուտէ զմարմին Իմ, եւ ըմպէ զարիւն Իմ, նա յԻս բնակեսցէ եւ Ես՝ ի նմա: Դու ասացեր, մարդասէ՛ր, կացո՛ զբանս աստուածային անլուծանելի հրամանաց Քոց, քանզի Դու ես Աստուած ողորմութեան, եւ գթութեան եւ մարդասիրութեան եւ պարգեւիչ ամենայն բարեաց, եւ Քեզ վայելէ փառք հանդերձ Հարբդ եւ ամենասուրբ Հոգւովդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

բ. ՃԱՇԱԿՈՒՄՆ

Աղօթք Ճաշակման

Եւ ապա տեառնագրելով զինքն, խնդրեսցէ յԱստուծոյ զպէս պէս հայցուածս վասն իւր եւ ժողովրդեան, եւ թողութիւն խնդրեսցէ իւրոց յանցաւորացն թշնամեաց եւ ատելեաց, եւ անդէն ասասցէ:

Քհ -(ի ծածուկ) Հաւատով հաւատամ յամենասուրբ Երրորդութիւնդ ի Հայր եւ յՈրդի եւ ի Հոգիդ Սուրբ:

Եւ ապա ահիւ եւ դողութեամբ ճաշակեսցէ զմասն որ ի ձեռին իւրում է՝ ասելով:

Հաւատով ճաշակեմ զսուրբ եւ զկենդանարար եւ զփրկագործ մարմինս Քո, Քրիստոս Աստուած իմ Յիսուս՝ ի թողութիւն մեղաց իմոց:

Եւ արբցէ ի բաժակէն ասելով:

Հաւատով ըմպեմ զսրբարար եւ զմաքրիչ արիւնս Քո, Քրիստոս Աստուած իմ Յիսուս՝ ի թողութիւն մեղաց իմոց:

Եւ յետ ճաշակելոյ ի մարմնոյ եւ յարենէ Տեառն, ասասցէ:

Մարմին Քո անապական լիցի ինձ ի կեանս, եւ սուրբ արիւն Քո՝ ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

Քարոզ առ ճաշակողս

Եթէ իցեն արժանաւորք հաղորդութեան յեկեղեցականաց՝ հաղորդեսցին ի սեղանն ի ներքին կողմն վարագուրին. եւ ապա բացցի վարագոյրն, եւ նախասարկաւագն գոչեսցէ առ ժողովուրդն բարձր ձայնիւ:

Սրկ -Երկիւղիւ եւ հաւատով յառաջ մատիք եւ սրբութեամբ հաղորդեցարուք:

Քահանայն ունելով զսուրբ խորհուրդն ի ձեռին դարձցի առ ժողովուրդն եւ յառաջ գնասցէ փոքր ինչ. եւ եթէ իցեն արժանաւորք, քահանայն ի ծունկս իջեալ ի բեմին հաղորդեսցէ զնոսա. եւ սարկաւագն կալցէ զսկիհին դաստառակաւ ի ձախմէ քահանային:

Քհ -Ասացէք մեղայ Աստուծոյ, [հաւատամք ի Հայր Սուրբ Աստուած Ճշմարիտ, հաւատամք յՈրդին Սուրբ Աստուած Ճշմարիտ, հաւատամք եւ ի Հոգին Սուրբ Աստուած Ճշմարիտ: Խոստովանինք եւ հաւատամք]:

Զի սա է պատուական Մարմին եւ Արիւն Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի, որ լինի մեզ ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց:

Շարական Հաղորդութեան

Որ կազմեցեր սեղան խորհրդոյ եւ արբուցեր յանմահական բաժակէն սրբոց Քոց առաքելոց այսօր ի սուրբ վերնատունն. Աղաչեմք, փրկիչ, ողորմեա՛:

Մաքրեա՛ զմիտս եւ զխորհուրդս, զի եւ մեք հաղորդեսցուք սրբութեամբ ընդ սրբոց Քոց առաքելոց այսօր ի սուրբ վերնատունն. Աղաչեմք, փրկիչ, ողորմեա՛:

Յաւարտ սուրբ հաղորդութեան, յորժամ կանգնի քահանան, դպիրքն եղանակեսցեն քաղցր ձայնիւ:

Դպ -Աստուած մեր եւ Տէր մեր երեւեցաւ մեզ, օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն:

Աղօթք զկնի Հաղորդութեան

Քահանայն ունելով զսկիհին ի ձեռին օրհնեսցէ զժողովուրդն ասելով:

Քհ -Կեցո՛, Տէր, զժողովուրդս Քո եւ օրհնեա՛ զժառանգութիւնս Քո, հովուեա՛ եւ բարձրացո՛ զսոսա յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան:

գ. ԳՈՀԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երգ Փառատրութեան

Դպ -Լցաք ի բարութեանց Քոց, Տէր, ճաշակելով զմարմին Քո եւ զարիւն. փա՛ռք ի բարձունս կերակրողիդ զմեզ: Որ հանապազ կերակրես զմեզ. առաքեա՛ ի մեզ զհոգեւոր Քո զօրհնութիւն, փա՛ռք ի բարձունս կերակրողիդ զմեզ:

Քարոզ Գոհաբանութեան

Սրկ -Ամէն: Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Դպ -Տէր, ողորմեա:

Սրկ -Եւ եւս հաւատով ընկալեալք յաստուածային, սուրբ, երկնային, անմահ, անարատ եւ յանապական խորհրդոյս, զՏեառնէ գոհացարուք:

Դպ -Գոհանամք զՔէն, Տէր, որ կերակրեցեր զմեզ յանմահական սեղանոյ Քոյ: Բաշխելով զմարմինդ եւ զարիւնդ ի փրկութիւն աշխարհի, եւ Կեանք անձանց մերոց:

Աղօթք Գոհաբանութեան

Քահանայն դարձցի ի սեղանն, ծզեսցի վարագոյրն եւ ճաշակեալ զմնացեալս ի մարմնոյ եւ յարենէն, մաքրեսցէ զսկիհին ջինջ, ասելով զաղօթս:

Քհ -(ի ծածուկ) Գոհանամք զՔէն, Հայր ամենակալ, որ պատրաստեցեր մեզ նաւահանգիստ սուրբ զեկեղեցի, տաճար սրբութեան, ուր փառաբանի Սուրբ Երրորդութիւնդ. Ալէլուիա:

Գոհանամք զՔէն, Քրիստոս Թագաւոր, որ պարգեւեցեր մեզ կենդանութիւն կենարար մարմնով եւ արեամբ Քով սրբով: Շնորհեա՛ զքաւութիւն եւ զմեծ ողորմութիւն. Ալէլուիա:

Գոհանամք զՔէն, Հոգիդ Ճշմարիտ, որ նորոգեցեր սուրբ զեկեղեցի: Անարատ պահեա՛ հաւատով Երրորդութեանդ յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան. Ալէլուիա:

Գոհանամք զՔէն, Քրիստոս Աստուած մեր, որ զայսպիսի ճաշակումն բարութեան շնորհեցեր մեզ ի սրբութիւն կենդանութեան: Սովիմբ պահեա՛ զմեզ սուրբս եւ անարատս, բնակեալ զմեօք Քո աստուածային խնամօքդ:

Հովուեա՛ զմեզ յանդաստանի կամաց Քոց սրբոց եւ բարեսիրաց: Որով ամրացեալք յամենայն բանսարկուին ընդդիմութեանց, Քում եւեթ արժանի եղիցուք լսել ձայնի, եւ Քեզ միայնոյ քաջայաղթ եւ ճշմարիտ հովուիդ հետեւիլ: Եւ առ ի Քէն ընդունել զպատրաստեալ տեղի յարքայութեանդ երկնից:

Աստուած մեր եւ Տէր մեր եւ Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ ես օրհնեալ ընդ Հօր եւ ընդ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Անքնին, անհաս, երրեակ ինքնութեանդ, հաստիչ, ընդունող եւ անբաժանելի միասնական Սուրբ Երրորդութեանդ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Դ. ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐՁԱԿՈՒՄՆ
1. ԱՂՕԹՔ Ի ՄԷՋ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Եւ այսմ պահու պատարագիչն լուացեալ զձեռս իւր, դիցէ զսաղաւարտն, ազանի զհողաթափս իւր, առցէ զսուրբ Աւետարանն ի ձեռս իւր: Եթէ եպիսկոպոս իցէ, զգեցի և զպատուական եմիփորոնն, դիցէ զթագն ի գլուխ իւր եւ սարկաւագունք կախիցեն զարտախուակս, առցէ զխաչն եւ զգաւազանն ի ձեռս իւր, բացցի վարագոյրն, եւ սարկաւագն քարոզեսցէ:

Սրկ -Օրհնեա՛, տէր:

Աղօթք սրբոյն Ոսկեբերանի

Պատարագիչն երկրպագեալ համբուրեսցէ զսուրբ սեղանն, եւ ընդ հարաւային աստիճանս իջանելով ի մէջ եկեղեցւոյն, ասասցէ զաղօթս ի ձայն:

Քհ -(ի ձայն) Որ օրհնես զայնոսիկ, որք օրհնեն զՔեզ, Տէր, եւ սուրբ առնես զյուսացեալս ի Քեզ:

Դպ -Օրհնեա՜լ է Աստուած:

Քհ -Կեցո՛ զժողովուրդս Քո եւ օրհնեա՛ զժառանգութիւնս Քո, զլրումն Եկեղեցւոյ Քո պահեա՛:

Դպ -Ամէն:

Քհ -Սրբեա՛ զսոսա, որք ողջունեցին սիրով զվայելչութիւն տան Քոյ, Դու զմեզ փառաւորեա՛ աստուածային զօրութեամբ Քով, եւ մի՛ թողուր զյուսացեալս ի Քեզ:

Դպ -Ամէն:

Քհ -Զխաղաղութիւն պարգեւեա՛ ամենայն աշխարհի, եկեղեցեաց, քահանայից, թագաւորաց քրիստոնէից եւ զինուորեալ մանկանց նոցա եւ ամենայն ժողովրդեանս:

Դպ -Ամէն:

Քհ -Զի ամենայն տուրք բարիք եւ ամենայն պարգեւք կատարեալք ի վերուստ են իջեալ առ ի Քէն, որ ես Հայր լուսոյ եւ Քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Դպ -Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յաւիտեան: (Երիցս կրկնեա):

Աղօթք Կատարման

Քհ -Կատարումն օրինաց եւ մարգարէից Դու ես Քրիստոս Աստուած Փրկիչ մեր, որ լցեր զամենայն Հայրական տնօրէնութիւնս Քո, լի՛ց եւ զմեզ Հոգւովդ Քով Սրբով:

2. ՎԵՐՋԻՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆ

Սրկ -Օրթի:

Քահանայն դառնալով առ ժողովուրդն ասասցէ:

Քհ -+ Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Դպ -Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սրկ -Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Քհ -Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ Յովհաննու:

Դպ -Փա՜ռք Քեզ, Տէր Աստուած մեր:

Սրկ -Պռօսխումէ:

Դպ -Ասէ Աստուած:

Արձակման Աւետարան (Յովհ. Ա 1-14):

Ի Հօրէ լուսոյ:

Քհ -Ի սկզբանէ էր Բանն, եւ Բանն էր առ Աստուած, եւ Աստուած էր Բանն: Նա էր ի սկզբանէ առ Աստուած: Ամենայն ինչ Նովաւ եղեւ, եւ առանց Նորա եղեւ եւ ոչ ինչ, որ ինչ եղեւն:

Նովաւ կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան: Եւ լոյսն ի խաւարի անդ լուսաւորէ, եւ խաւար Նմա ոչ եղեւ հասու:

Եղեւ այր մի առաքեալ յԱստուծոյ, անուն նմա Յովհաննէս: Սա եկն ի վկայութիւն, զի վկայեսցէ վասն Լուսոյն, զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ: Ոչ էր նա Լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն Լուսոյն:

Էր Լոյսն Ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամենայն մարդ, որ գալոց է յաշխարհ: Յաշխարհի էր, եւ աշխարհ Նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ զՆա ոչ ծանեաւ:

Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զՆա ոչ ընկալան: Իսկ որք ընկալան զՆա՝ ետ նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել, որոց հաւատասցեն յանուն Նորա: Ոյք ոչ յարենէ եւ ոչ ի կամաց մարմնոյ եւ ոչ ի կամաց առն, այլ յԱստուծոյ ծնան:

Եւ Բանն մարմին եղեւ եւ բնակեաց ի մեզ, եւ տեսաք զփառս Նորա, զփառս իբրեւ զՄիածնի առ ի Հօրէ, լի շնորհօք եւ Ճշմարտութեամբ:

Դպ -Փառք Քեզ, Տէր Աստուած մեր:

3. ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐՁԱԿՈՒՄՆ

Քարոզ Խաչի

Սրկ -Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց, եւ կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան Իւրոյ: Ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա:

Աղօթք Խաչի

Քհ -Պահպանեա զմեզ Քրիստոս Աստուած մեր, ընդ հովանեաւ սուրբ եւ պատուական խաչի Քոյ ի խաղաղութեան. փրկեա յերեւելի եւ յաներեւոյթ թշնամւոյն: Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել զՔեզ ընդ Հօր եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Սրկ -Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ, յամենայն ժամ օրհնութիւն Նորա ի բերան իմ:

Եւ քահանայն խաչակնքեսցէ սուրբ աւետարանաւն ի վերայ ժողովրդեան ասելով:

Քհ -+ Օրհնա՜լք եղերո՜ւք ի շնորհաց Սուրբ Հոգւոյն. երթայք խաղաղութեամբ եւ Տէր Յիսուս Քրիստոս եղիցի ընդ ձեզ, ընդ ամենեսեան. ամէն:

Եւ որք փափաքին համբուրել զսուրբ Աւետարանն, մերձենան և հաւատով համբուրեն, ասելով «Մեղայ աստուծոյ» որում պատարագիչն պատասխանէ «Աստուած թողութիւն շնորհեսցէ» և կամ համբուրողն ասէ պատարագիչին «Յիշեսցէ Տէր զամենայն պատարագս քո և ուխտս քո ընդունելի արասցէ» որում պատարագիչն պատասխանէ «Տացէ քեզ Տէր ըստ սրտի քում և զամենայն խորհուրդս քո նա կատարեսցէ» (Սաղմ. ժԹ 3-4):

Սաղմոս Արձակման

Եւ դպիրքն մինչ ասեն Ի Տէր պարծեսցի, (Սաղմոս ԼԳ) բաշխեսցի Մասն ամենայն ժողովրդեան:

Դպ -Ի Տէր պարծեսցի անձն իմ. լուիցեն հեզք եւ ուրախ եղիցին:

Մեծ արարէք զՏէր ինեւ. եւ բարձր արասցուք զանուն Նորա ի միասին:

Խնդրեցի ի Տեառնէ եւ լուաւ ինձ. յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս:

Մատիք առ Տէր եւ առէք զլոյս. եւ երեսք ձեր մի՛ ամաչեսցեն:

Այս աղքատ կարդաց առ Տէր, եւ Տէր լուաւ սմա. յամենայն նեղութենէ սորա փրկեաց զսա:

Բանակ հրեշտակաց Տեառն շուրջ է զերկիւղածովք իւովք. եւ պահէ զնոսա:
Ճաշակեցէք եւ տեսէք, զի քաղցր է Տէր. երանեալ է այր որ յուսայ ի Նա:
Երկերո՛ւք ի Տեառնէ ամենայն սուրբք Նորա. զի ոչ ինչ է պակասութիւն երկիւղածաց Նորա:
Մեծամեծք աղքատացան եւ քաղցեան. բայց որք խնդրեն զՏէր, մի՛ պակասեսցէ ի նոցանէ ամենայն բարութիւն:
Եկա՛յք, որդեակք իմ, եւ լուարուք ինձ. եւ զերկիւղ Տեառն ուսուցից ձեզ:
Ո՞վ է մարդ որ կամի զկեանս. սիրէ զաւուրս իւր տեսանել ի բարութեան:
Լռեցո՛ զլեզու քո ի չարութենէ. եւ շրթունք քո մի՛ խօսեսցին զնենգութիւն:
Խոտորեա՛ ի չարէ եւ արա՛ զբարի, խնդրեա՛ զխաղաղութիւն եւ ե՛րթ զհետ նորա:
Աչք Տեառն ի վերայ արդարոց. եւ ականջք Նորա ի վերայ աղօթից նոցա:
Երեսք Տեառն ի վերայ չարագործաց. սատակել յերկրէ զյիշատակս նոցա:
Կարդացին արդարք առ Տէր, եւ Տէր լուաւ նոցա. յամենայն նեղութենէ նոցա փրկեաց զնոսա:
Մերձ է Տէր առ այնոսիկ, որ մաշեալ են սրտիւք. եւ զխոնարհիս հոգւով կեցուցանէ:
Բազում նեղութիւնք են արդարոց, յամենայնէ փրկէ զնոսա Տէր. եւ պահէ զամենայն ոսկերս նոցա եւ մի ի նոցանէ մի՛ փշրեսցի:
Մահ մեղաւորին չար է. բայց որ ատեայ զարդարն զղջասցի:
Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից Իւրոց. մի՛ զղջասցին ամենեքեան, որք յուսացեալ են ի Նա:
Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ.
Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:
Եւ քահանայն դարձցի յարեւելս եւ երկիրպագցէ առաջի բեմին երիցս եւ ասասցէ:
Քհ -Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս, ողորմեա՛ ինձ:
Եւ մտեալ յաւանդատունն մերկասցի ի զգեստուցն: